

Transitieplan Wet Toekomst Pensioenen

Sociale partners Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf

Schoonmaak

Schoonmaak

SCHOON
MAKEND
NEDER
LAND

Getekend op 20 december 2023

Versie 1.0

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	2
2 NIEUWE PENSIOENREGELING	4
2.1 keuze van het Contract	4
2.1.1 <i>Waarin lijken de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling op elkaar?</i>	4
2.1.2 <i>Waarin verschillen de solidaire premieregeling en flexibele premieregeling?</i>	5
2.1.3 <i>De hoogte van het pensioen in de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling</i> 7	
2.1.4 <i>Redenen om te kiezen voor de solidaire premieregeling of de flexibele premieregeling</i>	8
2.1.5 <i>Vorbereidingen en gemaakte keuzes sinds 2021</i>	13
2.2 Inhoud van de regeling, premie en ambitie	15
2.2.1 <i>Inhoud van de regeling</i>	15
2.2.2 <i>Premie</i>	26
2.2.3 <i>Ambitie en risicohouding</i>	28
Hoofdstuk 2.3 solidariteitsreserve.....	30
2.3.1 <i>Doelen van de solidariteitsreserve</i>	30
2.3.2 <i>Het vullen van de solidariteitsreserve</i>	32
2.3.3 <i>Maximale omvang solidariteitsreserve</i>	32
3 TRANSITIE	34
3.1 Doelstellingen transitie	34
3.2 Eerste vulling van reserves (gemaakte afspraken en overwegingen)	35
3.3 Compensatie en financieringsplan.....	36
3.3.1. <i>Compensatie</i>	36
3.3.2. <i>Compensatieregeling</i>	37
3.4 effecten van de transitie.....	39
3.4.1. <i>Uitgangspunten van de berekening van de effecten</i>	39
3.4.2. <i>De uitkomsten voor maatmensen</i>	40
3.4.3. <i>Aanvullende onderzoeken</i>	43
3.4.4. <i>Netto-profijt</i>	44
3.5 Keuze invaren	49
3.5.1 <i>Keuze om in te varen</i>	49
3.5.2 <i>Keuze invaarmethode</i>	49
3.5.3 <i>Verantwoording waarom sprake is van een evenwichtige transitie</i>	49
4 GEVOELIGHEIDSONDERZOEK	51
4.1 Inleiding.....	51
4.2 TRANSITIEresultaten bij een andere scenarioset.....	51
4.3 Transitieresultaten bij andere dekkingsgraden	53
Bijlage 1 Begrippenlijst (alfabetisch)	55

1 INLEIDING

De regels voor pensioen gaan veranderen. Dat staat in de Wet toekomst pensioenen. Deze wet zorgt ervoor dat mensen die in de toekomst pensioen krijgen een betere kans hebben op een hoger pensioen. Daar staat tegenover dat ingegaan pensioen ook sneller verlaagd kan worden als de rente weer heel laag wordt of als er heel slechte beleggingsrendementen worden behaald.

De Wet toekomst pensioenen bepaalt alleen in grote lijnen hoe de nieuwe pensioenregeling eruit moet gaan zien. Pensioenfondsen hebben veel vrijheid om ook zelf keuzes te maken. Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak maakt die keuzes samen met organisaties van werkgevers en werknemers in het schoonmaak- en glazenwassersbedrijf, ook wel sociale partners genoemd. Dat zijn aan de ene kant Schoonmakend Nederland (werkgeversorganisatie) en aan de andere kant FNV en CNV Vakmensen (werknemersorganisaties). Deze sociale partners hebben een plan opgesteld voor de keuzes die zij willen maken over de nieuwe pensioenregels. Dit heet een transitieplan. In het transitieplan leggen sociale partners vast:

- de keuzes, redenen en berekeningen die belangrijk zijn voor de verandering van de pensioenovereenkomst;
- hoe de nieuwe pensioenregels omgaan met pensioen dat al is opgebouwd;
- uitleg waarom de voorgestelde keuzes verstandig zijn.

Het transitieplan moet de volgende informatie bevatten.

- doel van de overgang naar een nieuwe pensioenovereenkomst;
- inhoud van de nieuwe pensioenovereenkomst;
- hoe de nieuwe regels omgaan met pensioen dat al is opgebouwd in de oude regeling voor de verschillende leeftijdsgroepen;
- gevolgen van de overstap op de nieuwe pensioenregeling voor iedere leeftijdsgroep;
- afspraken over een vergoeding voor mensen voor wie de nieuwe regels minder gunstig uitpakken;
- hoe deze vergoeding kan worden betaald;
- afspraken over de eerste vulling van de [solidariteitsreserve](#);
- afspraken over voorrangregels voor doelstellingen en maatstaven;
- in welke situaties deze afspraken worden uitgevoerd en welke gunstige en ongunstige situaties in de financiële toestand van het pensioenfonds en in de economie hiervoor zijn doorgerekend;
- in welke situatie de afspraken niet kunnen worden nagekomen;
- redenen voor de keuzes die zijn gemaakt en de berekeningen die daarbij horen;
- uitleg waarom de keuzes verstandig en evenwichtig zijn.

Nadat sociale partners het transitieplan hebben vastgesteld, sturen zij het binnen twee weken naar het pensioenfonds. Het pensioenfonds zal het op de website van pensioenfonds Schoonmaak beschikbaar stellen voor deelnemers die pensioen opbouwen, mensen die deelnemer zijn geweest, hun ex-partners en (gewezen) deelnemers die pensioen ontvangen.

Het is nog niet zeker dat dit transitieplan hetzelfde blijft. De compensatie, die beschreven wordt in onderdeel 3.4.2, is bijvoorbeeld afhankelijk van de situatie op 1 januari 2026. En er kunnen veranderingen nodig zijn, omdat regels en wetten veranderen. Of regels en wetten worden anders ingevuld of op een andere manier uitgelegd.

De nieuwe pensioenregels gaan voor Pensioenfonds Schoonmaak naar verwachting in op 1 januari 2026. Daarvoor hebben sociale partners samen met het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak en in afstemming met de uitvoeringsorganisatie gekozen.

Dit transitieplan gaat over alle opgebouwde pensioenen en toekomstige pensioenen bij Pensioenfonds Schoonmaak. Het maakt niet uit of de werkgever verplicht of vrijwillig is aangesloten bij het pensioenfonds.

2 NIEUWE PENSIOENREGELING

2.1 KEUZE VAN HET CONTRACT

De Wet toekomst pensioenen geeft de keuze tussen twee verschillende pensioenregelingen, dus twee verschillende contracten. Deze contracten heten de solidaire premieregeling (SPR) en de flexibele premieregeling (FPR). De sociale partners in het schoonmaak- en glazenwassersbedrijf hebben gekozen voor de solidaire premieregeling. Dit deel van het hoofdstuk legt uit waarom.

2.1.1 Waarin lijken de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling op elkaar?

2.1.1.1 Geen ‘aanspraken’ meer, maar persoonlijke pensioenvermogens

De pensioenregeling van nu geeft de deelnemers uitzicht op een bepaald pensioenbedrag in de toekomst. Dit heet een pensioenaanspraak. De hoogte van het bedrag wordt berekend op basis van het loon en staat vast. De hoogte van de premie wordt daarop aangepast. In de beide keuzes voor een nieuwe pensioenregeling is het precies andersom. De premie die sociale partners betalen staat vast. De hoogte van het pensioen hangt vooral af van de totale premie-inleg, de behaalde beleggingsrendementen en de stand van de rente. In beide nieuwe pensioenregelingen krijgt iedere deelnemer een persoonlijk pensioenpotje. Dit wordt ook wel het persoonlijke pensioenvermogen genoemd. Deze persoonlijke pensioenvermogens vormen het kapitaal waaruit de pensioenuitkering wordt betaald.

2.1.1.2 Niet meer één risico en één rendement, maar verschillen per leeftijdsgroep

Pensioenpremies worden belegd om het bedrag te laten groeien en een pensioenvermogen op te bouwen. Dat gebeurt in de pensioenregeling van nu en dat gebeurt ook in de nieuwe pensioenregeling. Nieuw is dat rendementen anders worden verdeeld.

Pensioenpremies voor jongere deelnemers worden met meer risico belegd dan pensioenpremies voor oudere deelnemers. Dit heet een leeftijdsafhankelijke [risicohouding](#). De solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling hebben allebei zo'n leeftijdsafhankelijke [risicohouding](#). Het gevolg is dat ook het rendement – het resultaat van de beleggingen – verschilt per leeftijd.

Wat is een risicohouding?

Een risicohouding is een mate van risico die past bij een bepaalde leeftijd en een bepaalde wens van een deelnemer. Aan de hand van de risicohouding bepaalt het pensioenfonds hoe het voor de deelnemers belegt. In de nieuwe pensioenregeling worden premies voor jongere deelnemers met meer risico belegd dan pensioenpremies voor oudere deelnemers. Meestal wordt het risico steeds lager als een deelnemer ouder wordt.

2.1.1.3 Niet meer indexeren of verlagen, maar ieder jaar de uitkering aanpassen

De pensioenregeling van nu gebruikt bepaalde regels om te bepalen of het pensioen kan worden verhoogd en met hoeveel. Deze regels heten het Financieel Toetsingskader (FTK). Er zijn ook regels die bepalen wanneer een fonds de pensioenen moet verlagen en met hoeveel. In de beide nieuwe pensioenregelingen gebeurt dat niet meer zo. Voortaan bewegen de persoonlijke pensioenpotjes mee met de economie. De uitkering is voortaan afhankelijk van de volgende gegevens:

- ingelegde premies;
- rendement op beleggingen;
- kosten;
- premies voor verzekeringen;
- rente op de markt;
- de verwachting hoe oud een deelnemer wordt.

Dit betekent dat de (verwachte) uitkering ieder jaar verandert. Omdat de verandering in een bepaald jaar erg groot kan zijn, wordt die verandering over meer jaren verdeeld. Dat noemen we spreiden. En daarom zal de verandering per jaar minder groot zijn.

Beide nieuwe pensioenregelingen geven deelnemers de keuze om het pensioen eerder te laten ingaan of om deeltijdpensioen op te nemen. Dit kan ook in de pensioenregeling van nu, net als vele andere keuzemogelijkheden die blijven.

2.1.2 Waarin verschillen de solidaire premieregeling en flexibele premieregeling?

2.1.2.1 Elkaar steunen of het pensioen kunnen aanpassen aan de eigen voorkeuren

De flexibele premieregeling geeft een deelnemer meer vrijheid om zelf keuzes te maken, bijvoorbeeld voor een bepaalde manier van beleggen en voor een vaste of een variabele uitkering. Bij de solidaire premieregeling kan een deelnemer minder zelf kiezen, omdat er meer solidariteit is tussen de deelnemers. Dat betekent dat de deelnemers op elkaar kunnen rekenen als het tegenzit. In de solidaire premieregeling kunnen deelnemers niet zelf kiezen hoe hun geld wordt belegd en is de uitkering variabel.

De solidaire premieregeling is meer solidair dan de flexibele premieregeling 1) door de [solidariteitsreserve](#), 2) doordat [rendementstoedeling](#) het risico verdeelt, 3) door het opheffen van de [leenrestrictie](#) en 4) doordat de opbouwfase en de uitkeringsfase één geheel zijn.

Wat is rendementstoedeling?

In de solidaire premieregeling wordt al het geld dat is bedoeld voor pensioen gezamenlijk belegd. Deze beleggingen leveren rendement op. Dit rendement wordt op een bepaalde manier verdeeld over de deelnemers. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd en risicohouding van de deelnemers. Er gaat ook een deel van het rendement naar bepaalde reserves van het pensioenfonds.

Wat is de leenrestrictie?

De leenrestrictie betekent dat (jongere) deelnemers van de pensioenregeling niet meer dan 100 procent van hun gespaarde pensioenvermogen mogen beleggen in [zakelijke waarden](#). Als ze wel meer dan 100 procent zouden beleggen, zouden ze met geleend geld gaan beleggen.. In de flexibele premieregeling kan opheffen leenrestrictie alleen op deze manier. Daarom mag opheffen leenrestrictie niet in de flexibele premieregeling.

In de solidaire premieregeling mag de leenrestrictie worden opgeheven. Als de leenrestrictie niet geldt, dan krijgen jongeren meer rendement toebedeeld dan wanneer ze 100 procent zouden beleggen in [zakelijke waarden](#). Dit is solidair, omdat de ouderen dan eigenlijk de jongeren helpen bij hun pensioenopbouw. Dit gebeurt ook in de pensioenregeling van nu.

Wat is de solidariteitsreserve?

De solidariteitsreserve is een reserve die het risico verdeelt tussen de mensen die nu pensioen opbouwen of hebben opgebouwd en mensen die in de toekomst pensioen gaan opbouwen. Deelnemers krijgen daardoor gemiddeld genomen een beter pensioen. De solidariteitsreserve kan worden gevuld uit de premie of uit de winst op beleggingen. De regels voor opbouw en verdeling van de reserve moet een pensioenfonds vooraf en voor langere tijd vastleggen. De solidariteitsreserve is een vast onderdeel van de solidaire premieregeling.

2.1.2.2 Meer zelf kiezen in de flexibele premieregeling

In de flexibele premieregeling kan de deelnemer zelf kiezen voor een manier van beleggen en voor een vaste uitkering of een variabele uitkering. Deze vrijheid om meer zelf te kiezen kan als een voordeel worden gezien. De deelnemer heeft namelijk meer mogelijkheden om zijn pensioen beter te laten aansluiten op zijn eigen situatie. Daar staat tegenover dat het maken van keuzes voor de deelnemer ingewikkeld is en grote financiële gevolgen kan hebben. Daarom is er goede begeleiding nodig bij het maken van die keuzes. Het pensioenfonds is verplicht om deze begeleiding te geven. Dat verhoogt de kosten.

Bij sommige andere pensioenregelingen hebben deelnemers al ervaring met het maken van keuzes voor een bepaalde manier van beleggen. Meestal volgen deze deelnemers de standaard manier van beleggen. Ze gebruiken hun vrijheid om te kiezen dus niet.

2.1.2.3 Meer helderheid in de flexibele premieregeling

In de flexibele premieregeling heeft iedere deelnemer zijn eigen persoonlijke pensioenvermogen. Dit vermogen wordt belegd op een manier die past bij zijn keuze en leeftijd. Dit kan leiden tot meer helderheid en meer inzicht, omdat iedere deelnemer het resultaat van

zijn beleggingen zelf kan volgen. Bij de solidaire premieregeling wordt het pensioenvermogen door het fonds voor iedereen samen belegd. Het resultaat van deze beleggingen wordt volgens bepaalde regels verdeeld over de verschillende deelnemersgroepen en leeftijden. Voor beide nieuwe pensioenregelingen geldt dat het pensioenfonds de deelnemers moet vertellen wat het resultaat van hun beleggingen is. Dat vraagt voor beide pensioenregelingen om ongeveer dezelfde inspanning in de communicatie.

Voor Pensioenfonds Schoonmaak geldt nog een extra verplichting, omdat Pensioenfonds Schoonmaak een verplicht pensioenfonds is. Als Pensioenfonds Schoonmaak zou kiezen voor een flexibele premieregeling, dan zou er ook een [risicodelingsreserve](#) moeten zijn. Dat maakt het iets ingewikkelder, omdat daardoor meer dan alleen het resultaat van beleggingen bij het persoonlijke pensioenvermogen wordt opgeteld. Hetzelfde gebeurt in de solidaire premieregeling met de [solidariteitsreserve](#). Ook vanuit deze reserve wordt geld verdeeld naar de persoonlijke pensioenvermogens.

Wat is de risicodelingsreserve?

De risicodelingsreserve is een soort solidariteitsreserve. De risicodelingsreserve komt alleen voor in de flexibele premieregeling. De risicodelingsreserve kan risico's tussen deelnemers verdelen, maar de solidariteitsreserve heeft hiervoor meer mogelijkheden. Bij de solidariteitsreserve gaat het ook om beleggingsrisico's. Bij de risicodelingsreserve niet.

2.1.2.4 Verplichtstelling veiliger bij de solidaire premieregeling

Pensioenfonds Schoonmaak is een verplicht pensioenfonds. Een verplicht pensioenfonds moet van de wet solidaire kenmerken hebben. De solidaire premieregeling heeft die solidaire kenmerken, zoals de [solidariteitsreserve](#). Onderzoek van professor dr. E. Lutjens (hoogleraar Pensioenrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam) en experts van de Pensioenfederatie hebben dat bevestigd. In de flexibele premieregeling is minder solidariteit. Dat komt onder andere omdat de [risicodelingsreserve](#) minder mogelijkheden heeft om risico's te delen met anderen en tegenvallers op te vangen dan de [solidariteitsreserve](#) in de solidaire premieregeling.

2.1.2.5 Flexibele premieregeling heeft een gescheiden opbouwfase en uitkeringsfase

In de solidaire premieregeling is de opbouwfase en de uitkeringsfase één geheel. In de flexibele premieregeling zijn de opbouwfase en de uitkeringsfase gescheiden. Als het fonds met een flexibele premieregeling geen vaste uitkering of variabele uitkering aanbiedt in de uitkeringsfase, dan mogen deelnemers hun pensioenvermogen ook ergens anders onderbrengen. Dat heet shoprecht.

2.1.3 De hoogte van het pensioen in de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling

Met de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling kan ongeveer hetzelfde pensioenbedrag worden bereikt bij dezelfde premie en hetzelfde beleggingsrisico. Daarom heeft de hoogte van het pensioen geen belangrijke rol gespeeld bij de keuze voor de solidaire premieregeling. Er kunnen wel verschillen ontstaan in de hoogte van het pensioen. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren door het verschil tussen de [solidariteitsreserve](#) en de

risicodelingsreserve. Een andere oorzaak voor een verschil kan zijn dat in de solidaire premieregeling de **leenrestrictie** mag worden opgeheven (onder voorwaarden). Ten slotte kunnen er verschillen ontstaan als een deelnemer op de pensioendatum kiest voor een vaste of variabele uitkering. Dit laatste kan alleen in de flexibele premieregeling. Hierdoor wordt in de jaren tot de pensioendatum op een andere manier belegd. Dat heeft gevolgen voor de hoogte van het pensioen.

2.1.4 Redenen om te kiezen voor de solidaire premieregeling of de flexibele premieregeling

Sociale partners in het schoonmaak- en glazenwassersbedrijf hebben gelet op de volgende vragen bij de keuze tussen de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling (de volgorde van de vragen is toeval).

- 1) Hoe goed is de pensioenregeling uit te leggen?
- 2) Kunnen deelnemers zelf kiezen?
- 3) Hoe goed zorgt de pensioenregeling voor de deelnemers?
- 4) Wat is de hoogte van het pensioen en welk risico hoort daarbij?
- 5) Hoe goed past de regeling bij de plicht om deel te nemen en bij een eigen pensioenfonds?
- 6) Is de pensioenregeling solidair, dus zijn de regels zo dat deelnemers elkaar steunen?
- 7) Wat zijn de uitvoeringskosten?
- 8) Hoe makkelijk of moeilijk is de regeling uit te voeren?
- 9) Is er een verschil in premie?

Hierna volgt een toelichting op deze vragen. Ook krijgt iedere vraag een plus, een min of een plus/min. Dat maakt duidelijk hoe deze vragen hebben geleid tot een keuze voor de solidaire premieregeling.

2.1.4.1 Hoe goed is de pensioenregeling uit te leggen?

Het pensioenfonds moet aan de deelnemers duidelijk kunnen maken waar de hoogte van het pensioen van afhangt. Delen van de solidaire premieregeling zijn ingewikkeld om uit te leggen, zoals de regels voor het verdelen van rendementen en de **solidariteitsreserve**. Delen van de flexibele premieregeling zijn ook ingewikkeld om uit te leggen. Voorbeelden zijn de keuzes die deelnemers kunnen maken voor een bepaalde manier van beleggen en tussen een vaste of variabele uitkering bij pensionering. De **risicodelingsreserve** is ook moeilijk om uit te leggen. Een grote groep werknemers in het schoonmaak- en glazenwassersbedrijf beheerst de Nederlandse taal niet goed. Dat maakt de communicatie nog lastiger.

2.1.4.2 Kunnen deelnemers zelf kiezen?

Pensioenregelingen waarbij deelnemers zelf beleggingskeuzes kunnen maken, worden al uitgevoerd door verzekeraars. Pensioenfondsen hebben die ervaring nog niet. De ervaring van verzekeraars is dat deelnemers de vrijheid om te kunnen kiezen maar weinig gebruiken. Ongeveer 90 procent van de deelnemers maakt geen keuze en volgt het standaard voorstel van de verzekeraar.

De meeste deelnemers in de sector schoonmaak zitten waarschijnlijk ook niet te wachten op het maken van eigen beleggingskeuzes voor pensioen.

2.1.4.3 Hoe goed zorgt de pensioenregeling voor de deelnemers?

Mensen die wel een keuze maken om op een bepaalde manier te beleggen, zijn daarmee lang niet altijd beter af dan met de beleggingskeuzes van de verzekeraar. Ook zijn ze zich vaak niet bewust van de risico's.

Pensioendeskundigen maken waarschijnlijk betere keuzes met een beter pensioen als resultaat.

Het pensioenfonds heeft de plicht om goed voor deelnemers te zorgen en te voorkomen dat ze onverstandige keuzes maken. Ook wanneer het gaat om beleggen. En beleggen vraagt veel kennis. Veel deelnemers in de sector schoonmaak hebben die kennis niet. Daarom is goede begeleiding belangrijk bij het maken van een verstandige keuze. De meeste deelnemers in de sector schoonmaak hebben waarschijnlijk veel begeleiding nodig bij het maken van een verstandige keuze voor de beleggingen. Daarom past het beter bij de sector dat pensioendeskundigen die keuzes maken.

2.1.4.4 Wat is de hoogte van het pensioen en welk risico hoort daarbij?

Het doel is een zo hoog mogelijk pensioen te bereiken door te beleggen met een risico dat past bij de leeftijd van de deelnemers. Als het pensioen is ingegaan moet het vaak worden verhoogd en het moet zeldzaam zijn dat het pensioen moet worden verlaagd.

2.1.4.5 Hoe goed past de regeling bij de plicht om deel te nemen en bij een eigen pensioenfonds?

Sociale partners in de schoonmaaksector vinden het belangrijk dat ieder schoonmaakbedrijf hetzelfde pensioen aanbiedt. Daarom is deelnemen aan de pensioenregeling verplicht in de schoonmaaksector.

Sociale partners vinden het ook belangrijk dat ons eigen pensioenfonds (Pensioenfonds Schoonmaak) de regeling uitvoert. Pensioenfonds Schoonmaak kent de mensen voor wie de regeling is en kan daarom de regeling en de communicatie over het pensioen het beste op hen aanpassen.

2.1.4.6 Is de pensioenregeling solidair, steunen de deelnemers elkaar?

Deelnemers kunnen pensioen bij een pensioenfonds zien als sparen met z'n allen en samen profiteren van goede rendementen, maar ook voor elkaar zorgen in slechte tijden. Sociale partners vinden deze vorm van solidariteit belangrijk.

2.1.4.7 Wat zijn de uitvoeringskosten?

Een pensioenregeling uitvoeren kost geld dat niet aan pensioen besteed kan worden. Het is dus belangrijk om de kosten van de uitvoering laag te houden.

2.1.4.8 Hoe makkelijk of moeilijk is de regeling uit te voeren?

Een pensioenregeling moet zo makkelijk mogelijk zijn. Dat zorgt voor lagere kosten in de uitvoering. Ook is de regeling dan makkelijker uit te leggen aan de deelnemers. Ten slotte maakt het de kans op fouten in de uitvoering van de pensioenregeling kleiner.

2.1.4.9 Is er een verschil in premie?

De premie is bij beide pensioenregelingen even hoog. Dat betekent dat met dezelfde premie ongeveer hetzelfde pensioen kan worden bereikt met hetzelfde risico.

2.1.4.10 Scores op de vragen

In de onderstaande tabel staan de scores van de beide contracten bij de 9 vragen.

Vraag	Solidaire premieregeling	Flexibele premieregeling
Hoe goed is de pensioenregeling uit te leggen?	+/-	+
	Het is duidelijk dat het persoonlijk pensioenvermogen afhangt van het resultaat van de beleggingen, maar narekenen is lastig.	Het is duidelijk dat het persoonlijk pensioenvermogen afhangt van het resultaat van de beleggingen. Narekenen is minder lastig. Toevoeging van de risicodelingsreserve maakt het wat lastiger.
Kunnen deelnemers zelf kiezen?	-	+
	<p>Deelnemers kunnen niet zelf kiezen voor een bepaalde manier van beleggen.</p> <p>Deelnemers kunnen niet zelf kiezen voor een vaste of variabele uitkering in de uitkeringsfase.</p> <p>Voor de meeste deelnemers van Pensioenfonds Schoonmaak is het een voordeel dat ze niet hoeven te kiezen. Daarom vinden we het niet erg dat er minder keuzes zijn in deze regeling.</p> <p>Deelnemers kunnen wel kiezen voor het meenemen van hun pensioen van een andere werkgever naar Pensioenfonds Schoonmaak, voor vervroegde pensionering, voor uitruil van ouderdomspensioen naar partnerpensioen, voor een bedrag</p>	<p>Deelnemers kunnen veel zelf kiezen als het gaat over beleggen.</p> <p>Deelnemers kunnen zelf kiezen voor een vaste of variabele uitkering in de uitkeringsfase (met eventueel shoprecht).</p> <p>Voor de meeste deelnemers van Pensioenfonds Schoonmaak is het een nadeel dat ze moeten kiezen. Daarom vinden we het zelf kunnen maken van keuzes minder belangrijk.</p> <p>Deelnemers kunnen kiezen voor het</p>

Vraag	Solidaire premieregeling	Flexibele premieregeling
	ineens, voor deeltijdpensioen en nog veel meer.	meenemen van hun pensioen van een andere werkgever naar Pensioenfonds Schoonmaak, voor vervroegde pensionering, voor uitruil van ouderdomspensioen naar partnerpensioen, voor een bedrag ineens, voor deeltijdpensioen en nog veel meer.
Hoe goed zorgt de pensioenregeling voor de deelnemers?	+	+/-
	Deelnemers hoeven geen zorgen te hebben over beleggingskeuzes voor hun pensioen. Als deelnemers met pensioen zijn, zorgt de pensioenregeling voor weinig kans op verlaging van het pensioen.	Deelnemers hebben begeleiding nodig bij het maken van beleggingskeuzes en bij het kiezen voor een vaste of een variabele uitkering. Ook met begeleiding blijft het risico op een verkeerde keuze bestaan.
Wat is de hoogte van het pensioen en welk risico hoort daarbij?	+	+
	<p>Bij hetzelfde risico en dezelfde kosten is hetzelfde pensioen mogelijk.</p> <p>Het opheffen van de leenrestrictie kan bij ongeveer hetzelfde risico leiden tot een hoger pensioen. Pensioenfonds Schoonmaak heeft geen bezwaar tegen het loslaten van de leenrestrictie, maar is niet van plan dit veel te gaan doen. Sociale partners hebben geen principiële bezwaren tegen opheffen leenrestrictie. Het wel of niet opheffen is een gevolg van de optimale financiële opzet.</p>	<p>Bij hetzelfde risico en dezelfde kosten is hetzelfde pensioen mogelijk.</p> <p>Het loslaten van de leenrestrictie mag niet. Pensioenfonds Schoonmaak is van plan de leenrestrictie niet of bijna niet los te laten. Daarom is het geen nadeel dat dit in de FPR niet mag.</p>

Vraag	Solidaire premieregeling	Flexibele premieregeling
		Daarom is de score hier + in plaats van +/-
Hoe goed past de regeling bij de plicht om deel te nemen en bij een eigen pensioenfonds?	+	+/-
	Er is geen twijfel dat een verplichting past bij deze regeling.	Met de verplichte toevoeging van de risicodelingsreserve is deze regeling geschikt als verplichte regeling.
Is de pensioenregeling solidair, steunen de deelnemers elkaar?	+	-/+
	Deze regeling is het meest solidair door de manier waarop het resultaat op beleggingen en sterfteresultaten worden verdeeld, door de solidariteitsreserve, het mogen opheffen van de leenrestrictie en doordat de opbouwfase en uitkeringsfase één geheel zijn.	Deze regeling is opgezet als een individuele regeling. Solidaire kenmerken kunnen worden toegevoegd, zoals de risicodelingsreserve.
Wat zijn de uitvoeringskosten?	+	+/-
	De kosten zijn waarschijnlijk lager dan in de flexibele premieregeling, omdat er geen begeleiding nodig is voor deelnemers die zelf beleggingskeuzes willen maken.	De keuzes die deelnemers kunnen maken voor een bepaalde manier van beleggen en voor een vaste of variabele uitkering leiden waarschijnlijk tot hogere kosten.
Hoe makkelijk of moeilijk is de regeling uit te voeren?	+	-

Vraag	Solidaire premieregeling	Flexibele premieregeling
	<p>Voor de invoering is een grote aanpassing van de pensioenadministratie nodig.</p> <p>De manier waarop het vermogen wordt beheerd verandert niet. Er wordt nog steeds voor alle mensen samen belegd.</p>	<p>Voor de invoering is een grote aanpassing van de pensioenadministratie nodig. Vooral de toevoeging van de risicodelingsreserve maakt de uitvoering ingewikkeld.</p> <p>De manier waarop het vermogen wordt beheerd verandert doordat deelnemers zelf keuzes kunnen maken voor een bepaalde manier van beleggen.</p>
Is er een verschil in premie?	+	+
	Er zijn waarschijnlijk geen grote verschillen in premie. Als de kosten van de uitvoering laag worden gehouden, is dit gunstig voor de premie.	Er zijn waarschijnlijk geen grote verschillen in premie. Als de kosten van de uitvoering laag worden gehouden, is dit gunstig voor de premie.

2.1.5 Voorbereidingen en gemaakte keuzes sinds 2021

Op 9 juli 2021 hebben sociale partners voorlopig gekozen voor de solidaire premieregeling.

De keuze voor de solidaire premieregeling is vooral gemaakt zodat deelnemers elkaar kunnen steunen. Een andere belangrijke reden is dat deelnemers niet veel lastige keuzes hoeven te maken, bijvoorbeeld over de manier van beleggen.

Toen deze voorlopige keuze werd gemaakt, was nog niet bekend hoe de wetten en regels er precies uit zouden zien. Het was dus ook niet zeker of deze keuze definitief zou zijn.

Op 7 juli 2022 hebben sociale partners de keuze voor de solidaire premieregeling vastgelegd. Ze hoefden geen andere keuze te maken, omdat er geen grote aanpassingen in de wetten en regels waren gekomen. Sterker nog, in het voorstel voor de Wet toekomst pensioenen was nog duidelijker geworden dat de reserve in de flexibele premieregeling ([risicodelingsreserve](#)) minder mogelijkheden geeft om elkaar te steunen en om het risico te verdelen dan de reserve in de

solidaire premieregeling ([solidariteitsreserve](#)). Daarmee is de keuze voor de solidaire premieregeling dus nog duidelijker geworden.

De conclusie van sociale partners is dat de solidaire premieregeling beter past bij de karakteristieken en wensen van de schoonmaaksector dan de flexibele premieregeling. Daarom kiezen sociale partners voor de solidaire premieregeling.

2.2 INHOUD VAN DE REGELING, PREMIE EN AMBITIE

2.2.1 Inhoud van de regeling

De nieuwe pensioenregeling bevat de volgende onderdelen:

- ouderdomspensioen;
- pensioen voor de partner als de deelnemer overlijdt voor de pensioenleeftijd (tijdelijk partnerpensioen tot AOW-leeftijd);
- vrijwillige keuze voor pensioen voor de partner als de deelnemer overlijdt na de pensioenleeftijd (levenslang partnerpensioen);
- wezenpensioen;
- de deelnemer hoeft geen pensioenpremie te betalen bij arbeidsongeschiktheid;
- vergoeding aan deelnemers voor de overgang van het oude naar het nieuwe pensioenstelsel.

2.2.1.1 Ouderdomspensioen voor de deelnemer

Het ouderdomspensioen is bedoeld om de AOW aan te vullen vanaf de AOW-leeftijd. Dit ouderdomspensioen wordt levenslang uitgekeerd.

Voor de opbouw van persoonlijk pensioenvermogen voor het ouderdomspensioen betalen deelnemers premie. De hoogte van de premie hangt af van het salaris van de deelnemer. Hoe hoger het salaris, hoe hoger de premie en hoe hoger het pensioen. Deelnemers betalen niet over hun hele salaris premie. Dat komt omdat een deel van hun salaris na pensionering wordt vervangen door de AOW. AOW krijgen ze van de overheid. De pensioenregeling houdt daar rekening mee.

- AOW-deel

De nieuwe pensioenregeling gaat uit van een lage AOW. Dat betekent dat er over een groter deel van het salaris pensioen wordt opgebouwd. Daardoor kunnen deelnemers met een laag salaris in aanvulling op de (vaak onvolledige) AOW meer pensioen opbouwen. Ook de pensioenregeling van nu gaat uit van een lage AOW. De pensioenregeling volgt hiervoor de bedragen die de overheid ieder jaar bekend maakt. Dit wordt de AOW-franchise genoemd.

- Maximum salaris voor pensioenopbouw

Deelnemers kunnen pensioen opbouwen over hun salaris tot een bepaald maximum. Dit maximum is in de nieuwe pensioenregeling hetzelfde als in de pensioenregeling van nu. Volgens de wet mag dit maximum in een pensioenregeling ook hoger zijn. Er is niet gekozen voor een hoger maximum, omdat in de schoonmaaksector maar weinig deelnemers een hoger salaris hebben. Het maximum salaris voor pensioenopbouw wordt ieder jaar aangepast. De pensioenregeling volgt hiervoor het maximum salaris waarover werknemers premie moeten betalen voor verzekeringen, zoals WW en WIA.

- Standaard pensioenleeftijd

De standaard pensioenleeftijd in de nieuwe pensioenregeling is gelijk aan de AOW-leeftijd van de persoon die pensioen opbouwt. Daar is voor gekozen omdat de meeste deelnemers hun pensioen willen ontvangen vanaf het moment dat ze AOW ontvangen. Dat komt omdat voor de meeste schoonmakers die met pensioen zijn de AOW een veel groter deel is van het inkomen dan hun pensioen. Daarom is het voor deelnemers prettiger en duidelijker als ze beide delen van hun inkomen tegelijkertijd krijgen.

In de pensioenregeling van nu is de standaard pensioenleeftijd 67 jaar. Maar vanaf 2028 wordt de AOW-leeftijd 67 jaar en 3 maanden. Vanaf dat jaar loopt de pensioenopbouw in de nieuwe pensioenregeling dus ook door tot 67 jaar en 3 maanden. En begint de pensioenuitkering standaard tegelijk met de AOW-uitkering.

Veel schoonmakers hebben behoefte om eerder te stoppen met werken. Het pensioen eerder laten ingaan is daarvoor meestal geen oplossing. Dat komt omdat het pensioen dan te laag wordt. Er moet dus aandacht zijn voor regelingen die eerder stoppen met werken mogelijk maken.

2.2.1.2 Pensioen voor nabestaanden bij overlijden na pensionering

Als de gepensioneerde overlijdt, is er niet automatisch ook een levenslang pensioen voor de partner. Ook in de pensioenregeling van nu is er niet automatisch een pensioen voor de partner na het overlijden van de gepensioneerde. Deelnemers kunnen hier wel voor kiezen voordat ze met pensioen gaan. Ze leveren dan een deel van hun ouderdomspensioen in. Het ouderdomspensioen wordt dan dus lager. Die keuze is er in de oude regeling ook. Maar 8 procent van de mensen met een partner die deelneemt aan het pensioenfonds en met pensioen gaat doet dat. Blijkbaar vinden de meeste deelnemers een pensioen voor hun partner (na hun overlijden) niet nodig. Daarom komt er ook in de nieuwe pensioenregeling niet standaard een pensioen voor de partner.

Als de gepensioneerde overlijdt is er wezenpensioen voor de kinderen. Als beide ouders zijn overleden, krijgt een wees het dubbele. De uitkering duurt totdat de wees 25 jaar is. Het wezenpensioen is 14% van het ingegane ouderdomspensioen.

2.2.1.3 Pensioen voor nabestaanden bij overlijden vóór pensionering

- Levenslang partnerpensioen

Levenslang partnerpensioen moet in het nieuwe pensioenstelsel een percentage worden van het jaarsalaris. Dat betekent dat partners na overlijden van de deelnemer een pensioen krijgen en vanaf de AOW-leeftijd daar bovenop de AOW. Als dit wordt doorgevoerd in de nieuwe pensioenregeling, dan is de premie net genoeg om ongeveer 15 procent van het salaris als levenslang partnerpensioen te verzekeren.

Dit vonden sociale partners te weinig als pensioen voor nabestaanden. Daarom is ervoor gekozen om een inkomen te verzekeren voor nabestaanden zolang die dat het hardste nodig hebben. Partners hebben na overlijden van de deelnemer vooral inkomen nodig tot de AOW-leeftijd. Daarom krijgen zij een tijdelijk partnerpensioen. De uitbetaling stopt als de partner AOW krijgt. In de nieuwe pensioenregeling komt er dus geen levenslang partnerpensioen meer bij overlijden voor de pensioenleeftijd.

- Tijdelijk partnerpensioen

In de nieuwe pensioenregeling is een tijdelijk partnerpensioen verzekerd van 12.500 euro per jaar als de deelnemer voltijds werkte. Als de deelnemer in deeltijd werkte, krijgt de nabestaande het deel van dit bedrag dat past bij het deeltijdpercentage.

De achterblijvende partner krijgt hierdoor een meer gelijkmatig inkomen dan wanneer de premie gebruikt zou worden voor de verzekering van een levenslang partnerpensioen. Dit levenslang partnerpensioen zou lager zijn dan het tijdelijke partnerpensioen, in veel gevallen te laag om het verlies van het inkomen van de overleden deelnemer op te vangen. Na de AOW-leeftijd zou het

inkomen van de nabestaande juist aan de hoge kant zijn, omdat dan de nabestaande ook AOW krijgt.

- Anw-aanvulling

In de pensioenregeling van nu bestaat een regeling om de uitkering uit de Algemene nabestaandenwet (Anw) aan te vullen. Deze aanvulling is maximaal 18.088 euro (in 2023) per jaar. De hoogte van de aanvulling hangt af van de Anw-uitkering en van de inkomsten van de achterblijvende partner. Hoe lager de inkomsten, hoe hoger de aanvulling. De achterblijvende partner moet dus inkomsten doorgeven aan het pensioenfonds. Dat vinden veel mensen niet prettig. Als de achterblijvende partner een nieuwe relatie aangaat, stopt de uitkering. Dat past niet meer bij deze tijd en maakt de regeling ingewikkeld. Heel weinig mensen ontvangen op dit moment een Anw-aanvulling, maar de kosten om de regeling uit te voeren zijn hoog. Er zijn dus veel nadelen. Daarom is besloten om in de nieuwe pensioenregeling te stoppen met de Anw-aanvulling.

- Wezenpensioen

Wezenpensioen is een belangrijk deel van de pensioenregeling, omdat nabestaanden met kinderen de meeste moeite hebben om rond te komen. In de pensioenregeling van nu is een wezenpensioen verzekerd. Een kind van wie één van beide ouders is overleden, krijgt 14 procent van het ouderdomspensioen totdat hij of zij 18 jaar is. Als hij of zij studeert kan de uitkering duren totdat hij of zij 27 jaar is.

In de nieuwe pensioenregeling is voor een achterblijvend kind een wezenpensioen verzekerd van 4 procent van het salaris waarover een deelnemer pensioen opbouwt. Als beide ouders zijn overleden, krijgt een wees het dubbele. De uitkering duurt totdat de wees 25 jaar is. Het maakt niet meer uit of de wees nog studeert. Gemiddeld krijgen wezen op deze manier 10 procent meer dan in de pensioenregeling van nu.

2.2.1.4 Arbeidsongeschiktheid

- De deelnemer hoeft geen pensioenpremie te betalen bij arbeidsongeschiktheid.

Deelnemers die arbeidsongeschikt worden, hoeven zelf geen premie meer te betalen voor hun pensioen. Deze premie wordt betaald door het fonds. Dat is zo in de pensioenregeling van nu en dat zal ook zo zijn in de nieuwe pensioenregeling. Voor de arbeidsongeschikte deelnemer loopt de opbouw van het persoonlijke pensioenvermogen dus gewoon door en blijft ook partnerpensioen en wezenpensioen verzekerd. De opbouw en de verzekerde bedragen blijven hetzelfde. Daarvoor is gekozen omdat arbeidsongeschikten geen andere manier hebben om genoeg pensioen op te bouwen.

Oudere werknemers melden zich steeds vaker ziek. Het komt dus ook steeds vaker voor dat werknemers geen premie meer betalen voor hun pensioen. Als die groep nog groter wordt, kan het nodig worden om hier opnieuw naar te kijken. Als het te duur wordt, moet de regeling misschien worden aangepast.

- Pensioen bij arbeidsongeschiktheid

De nieuwe pensioenregeling heeft geen regeling voor pensioen bij arbeidsongeschiktheid, als aanvulling op de WIA. De pensioenregeling van nu heeft dat ook niet. Vroeger bestonden er wel regelingen voor pensioen bij arbeidsongeschiktheid, als aanvulling op de WAO. Deze

regelingen blijven bestaan voor de mensen die al arbeidsongeschikt zijn en al een aanvulling op de WAO krijgen van het pensioenfonds.

2.2.1.5 Vergoeding voor de overgang van het oude naar het nieuwe pensioenstelsel

Oudere deelnemers kunnen in de nieuwe pensioenregeling minder pensioen opbouwen dan nu. Dit komt door de [afschaffing van de doorsneepremie](#).

Wat betekent de afschaffing van de doorsneepremie?

Oudere deelnemers die op dit moment pensioen opbouwen, gaan er in de nieuwe pensioenregeling op achteruit. Ze kunnen straks minder pensioen opbouwen dan nu tegen hetzelfde risico. Dat komt doordat jongere deelnemers straks niet meer meebetalen aan de pensioenopbouw van ouderen. Dit wordt ook wel het afschaffen van de doorsneepremie genoemd. Die oudere deelnemers krijgen hiervoor in de nieuwe regeling een vergoeding. We proberen die vergoeding volledig te laten zijn. Het kan echter zijn dat dat niet altijd lukt.

Willen deze oudere deelnemers toch hetzelfde of meer pensioen opbouwen, dan moet hun premie met meer risico worden belegd. Zonder dit extra risico te nemen, pakt het pensioen van oudere deelnemers dus lager uit. Dit is een probleem van het nieuwe pensioenstelsel en de wet heeft hier twee oplossingen voor.

- Voor deze oudere werknemers mag tijdelijk meer premie worden ingelegd. Met deze extra premie kunnen oudere deelnemers toch hetzelfde pensioen opbouwen. Deze mogelijkheid mag tot uiterlijk 2038 worden gebruikt.
- Pensioenfondsen mogen (een deel van) hun reserves gebruiken om het pensioen van oudere werknemers aan te vullen. Dit moet een besluit van het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak zijn.

Er is op dit moment geen geld om extra premie in te leggen. Pensioenfonds Schoonmaak is wel bereid om een deel van de reserves te gebruiken, als die hoog genoeg zijn. Als de reserves niet hoog genoeg zijn, is er misschien nog een andere oplossing.

In dat geval kan een (gedeeltelijke) vergoeding betaald worden uit het spaardeel van de premie. Dit deel is eigenlijk bedoeld om persoonlijk pensioenvermogen voor ouderdomspensioen mee op te bouwen. Maar als dat nodig is, kan een deel van deze premie gebruikt worden voor een vergoeding van de groep die het zwaarst getroffen wordt door de [afschaffing van de doorsneepremie](#). Het gevolg is dat dan een kleiner deel van de premie gebruikt wordt voor pensioenopbouw. Deze manier gaat dus ten koste van alle deelnemers die persoonlijk pensioenvermogen opbouwen.

Als er financieel geen enkele ruimte is om een vergoeding te betalen, moet beoordeeld worden of de verandering naar de nieuwe pensioenregeling nog wel goed is voor alle groepen deelnemers.

Zie voor meer informatie over deze regeling paragraaf 3.3.

2.2.1.6 Toedeling rendementen en beleggingsbeleid

Pensioenpremies van deelnemers worden belegd. Deze beleggingen leveren rendement op. In de nieuwe pensioenregeling staan regels over de verdeling van dit rendement. Deze regels heten [toedeelregels](#). De [toedeelregels](#) zijn gebaseerd op de [risicohouding](#), net als het

beleggingsbeleid op de lange termijn. De paragraaf over de pensioendoelstelling van de nieuwe regeling (ook wel de ambitie genoemd) gaat daar dieper op in.

Verdeling rendement

Het resultaat van het pensioenfonds wordt iedere maand verdeeld over de persoonlijke pensioenpotjes van de deelnemers en de [solidariteitsreserve](#). Het resultaat bestaat uit twee delen. Dat zijn het [beschermingsrendement](#) en het [overrendement](#).

Wat is het beschermingsrendement en wat is overrendement?

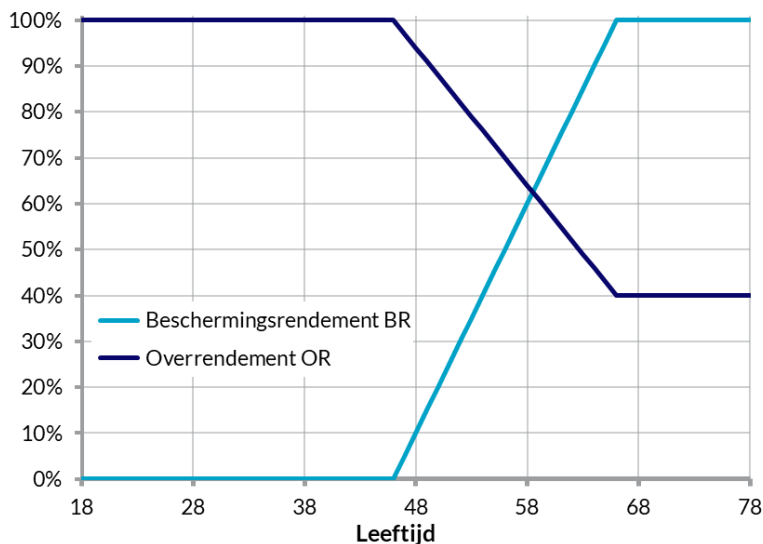
Het rendement dat wordt behaald door alle beleggingen samen, wordt verdeeld in twee delen: het beschermingsrendement en het overrendement.

Het beschermingsrendement houdt de (verwachte) pensioenuitkering op peil. Het beschermt tegen veranderingen van de rente en veranderingen in de levensverwachting. Het fonds kan zelf bepalen hoe hoog de bescherming per leeftijdsgroep is.

Overrendement is het rendement dat over is nadat iedereen het beschermingsrendement heeft gekregen.

Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak heeft besloten dat het [beschermingsrendement](#) wordt berekend aan de hand van cijfers voor de rente die De Nederlandsche Bank (DNB) hiervoor publiceert. Het alternatief is dat het werkelijke resultaat van de [beschermingsportefeuille](#) hiervoor wordt gebruikt. Maar dat ligt minder voor de hand. Het doel van sociale partners is om het pensioen zo gelijk mogelijk te houden met zo min mogelijk verlagingen voor ouderen. Voor jongeren is het doel om voldoende persoonlijk pensioenvermogen op te bouwen. Het resultaat van de [beschermingsportefeuille](#) is dan niet gelijk aan het rendement dat nodig is om het pensioen op peil te houden. Als dat resultaat wordt gebruikt voor het [beschermingsrendement](#), moet er vaker geld worden gebruikt uit de [solidariteitsreserve](#).

Hoeveel resultaat er wordt toegevoegd aan het pensioen van een deelnemer ligt aan de leeftijd en aan de status. De status wil zeggen: bouwt een deelnemer nu pensioen op, heeft hij of zij dat in het verleden gedaan (dan is deze deelnemer een slaper) of is de deelnemer met pensioen? In de figuur hieronder staat de toedeling van het rendement per leeftijd. Er is een verschil tussen het [beschermingsrendement](#) (BR) en het [overrendement](#) (OR). Bij deze [toedeelregels](#) en het gekozen beleggingsbeleid is er geen opheffing van de leenrestrictie.

Tot 20 jaar voor de pensioendatum wordt er geen beschermingsrendement toegekend. Deelnemers worden dan dus niet beschermd tegen renterisico. Vervolgens wordt het beschermingsrendement in de daaropvolgende 20 jaar met stapjes van 5% per jaar verhoogd, zodat het beschermingsrendement 1 jaar voor pensioendatum gelijk is aan 100%. Ook na de pensioendatum is het beschermingsrendement 100%, wat betekent dat pensioengerechtigden volledig beschermd worden tegen veranderingen van de rente.

Met betrekking tot het overrendement geldt iets tegengestelds. Tot 20 jaar voor de pensioendatum wordt 100% overrendement toegerekend. Vervolgens neemt dat in de volgende jaren met 3% per jaar af, tot 40% overrendement 1 jaar voor pensioendatum.

Sociale partners willen graag dat de uitkeringen die gepensioneerden (en andere pensioengerechtigden zoals nabestaanden) ontvangen zoveel mogelijk in stand worden gehouden. Er mag dus maar een hele kleine kans zijn dat ze verlaagd moeten worden. Daarom is ervoor gekozen om gepensioneerden volledig te beschermen tegen veranderingen van de rente, door ze een beschermingsrendement van 100% te geven. Bovendien wordt de uitkering beschermd tegen verlagingen door de solidariteitsreserve. Dat wordt verder uitgelegd in hoofdstuk 2.3.

Voor gepensioneerden is ervoor gekozen om ze een overrendement van 40% te geven. Dit is bedoeld om het pensioen na ingang te laten stijgen.

Bij deelnemers die al voor hun 67ste pensioen ontvangen, wordt het **beschermingsrendement** en het **overrendement** op dezelfde manier verdeeld als bij deelnemers vanaf 67 jaar. Deelnemers die al voor hun 67ste pensioen ontvangen zijn deelnemers die met vervroegd pensioen zijn gegaan en personen die een partnerpensioen, wezenpensioen of arbeidsongeschiktheidspensioen ontvangen.

De figuur hierboven hoort bij een pensioenleeftijd van 67 jaar. Als de pensioenleeftijd hoger wordt, schuiven de toedelingen van de andere leeftijden op. Als voorbeeld: als de pensioenleeftijd 68 jaar wordt, dan begint de afbouw van risico's op leeftijd 48 in plaats van 47 jaar.

De keuze voor de manier waarop het rendement wordt verdeeld over de verschillende leeftijden, is doorgerekend met verschillende **scenariosets**.

Wat is een scenarioset?

Een scenarioset is een verzameling mogelijke financieel-economische toekomst, die wordt gebruikt om de gevolgen van de nieuwe pensioenregeling door te rekenen. De scenario's bevatten alle mogelijke situaties: goed weer, slecht weer en daar tussenin. DNB geeft deze scenariosets uit. Er zijn er in totaal wel 100.000 scenario's in zo'n set.

Bij de keuze voor het best passende risico/rendementsprofiel voor de verschillende leeftijdsgroepen is met de volgende zaken rekening gehouden.

- de [toedeelregels](#) van rendement;
- de gezamenlijke beleggingen;
- de manier waarop reserves worden gevormd;
- de manier waarop reserves worden gebruikt;
- de [spreiding in de uitkeringsfase](#).

Wat is de spreiding in de uitkeringsfase?

Als een pensioen al is ingegaan, wordt het jaarlijks aangepast. Dat heeft te maken met het resultaat van de beleggingen. Maar de uitkering gaat bij spreiding niet ieder jaar evenveel omhoog of omlaag als het rendement. De verhoging of verlaging wordt steeds uitgesmeerd over 3 jaar. Als een uitkering dus in één jaar met 3 omhoog zou moeten, gebeurt dat in de komende 3 jaar met 1 per jaar. De bedoeling van spreiding is schokken in de uitkering tegen te gaan.

De berekeningen die zijn gemaakt met deze [toedeelregels](#) geven goede uitkomsten in verschillende situaties. Er is ook gekeken wat er gebeurt als de rente stijgt. Ook dan zijn de uitkomsten goed. De [toedeelregels](#) kunnen nog veranderen als het fonds de beleggingen gaat aanpassen voor de ingang van de nieuwe pensioenregeling. Het doel is om de verhouding tussen het risico en het rendement per leeftijdsgroep gelijk te houden en in lijn met de vastgestelde risicohouding.

Het rendement van de beleggingen gaat ook voor een deel naar de reserves. Het pensioenfonds houdt verschillende reserves aan. Dit zijn reserves voor het eigen vermogen, de [solidariteitsreserve](#), de [reserve voor operationele kosten en onvoorziene resultaten \(ROK\)](#) en misschien het [compensatiedepot](#). Het geld in deze reserves wordt ook belegd, in iedere reserve op een andere manier. Het is verplicht om een minimaal eigen vermogen te hebben ter grootte van een deel van het totale vermogen. Daarom wordt het eigen vermogen op zo'n manier belegd dat het resultaat gelijk is aan het resultaat van het fonds als geheel. Dit geldt ook voor de solidariteitsreserve. Zo stijgt of daalt de waarde van het minimaal vereiste eigen vermogen altijd mee met het totale vermogen. De [reserve voor operationele kosten en onvoorziene resultaten](#) wordt belegd met meer zekerheid: van deze reserve wordt een groter deel belegd in de beschermingsportefeuille. Uit deze reserve moeten bijvoorbeeld de premies worden betaald voor deelnemers die arbeidsongeschikt zijn. Bij het [compensatiedepot](#) is het nog belangrijker dat het geld op ieder moment beschikbaar is. Dat doen we, omdat het bijna zeker is dat het geld binnen een paar jaar ook echt nodig is. Daarom willen we het geld in deze reserve zonder risico beleggen.

Bij de [spreiding van schokken in de uitkeringsfase](#) wordt een deel van het persoonlijke pensioenvermogen van gepensioneerden nog niet meegeteld bij de berekening van de uitkering voor het volgende jaar. Besloten is om aan dit deel hetzelfde rendement toe te kennen als aan het deel dat wel meetelt voor de uitkering in dat jaar.

Iedere maand wordt het [beschermingsrendement](#) en het [overrendement](#) opgeteld bij de pensioenvermogens van de deelnemers. De pensioenen die al worden uitgekeerd, worden één keer per jaar op 1 januari aangepast.

In de nieuwe solidaire premieregeling kan er een gezamenlijke uitkeringsfase komen. Daarmee wordt het mogelijk om alle uitkeringen met hetzelfde percentage aan te passen. Wij vinden het beter uitlegbaar als alle uitkeringen met hetzelfde percentage wijzigen, omdat alle pensioengerechtigden dezelfde toedeelregels van beschermings- en overrendement hebben. Daarom is gekozen voor zo'n gezamenlijke uitkeringsfase.

Leenrestrictie opheffen

De regels voor het toedelen van rendement in combinatie met het beleggingsbeleid kunnen ervoor zorgen dat jonge deelnemers een hoog risico hebben. Dit kan meer zijn dan het risico van 100 procent beleggen in [zakelijke waarden](#). Op dat moment lenen de jonge deelnemers eigenlijk van de oudere deelnemers. Sociale partners hebben geen principiële bezwaren tegen opheffen leenrestrictie. Het wel of niet opheffen is een gevolg van de optimale financiële opzet. Het belangrijkste is dat de verhouding tussen risico en rendement passend is voor de deelnemers. Dat kan op 3 verschillende manieren bereikt worden:

- door het [overrendement](#) en [beschermingsrendement](#) op een bepaalde manier te verdelen;
- door de [solidariteitsreserve](#) in te zetten en
- door gezamenlijk te beleggen.

Uit de berekeningen van het pensioenfonds blijkt dat de leenrestrictie niet opgeheven wordt.

Beleggingsbeleid

Hoe het pensioengeld wordt belegd is de taak van het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak.

Net als in de pensioenregeling van nu worden de beleggingen van het pensioenfonds straks gesplitst in een [beschermingsportefeuille](#) en een [rendementsportefeuille](#). De [beschermingsportefeuille](#) bestaat vooral uit obligaties. De [rendementsportefeuille](#) bestaat uit [zakelijke waarden](#). De manier van beleggen verschilt per leeftijdsgroep. Als er meer oudere deelnemers zijn, wordt een groter deel van de premie belegd in de [beschermingsportefeuille](#). Het rendement op de beschermingsportefeuille moet ongeveer gelijk worden aan wat nodig is voor het [beschermingsrendement](#). Het [beschermingsrendement](#) is vooral belangrijk voor de oudere deelnemers.

De twee portefeuilles worden ingericht na het definitief maken van het transitieplan. Op dat moment kan rekening worden gehouden met veranderingen in de economie en veranderde inzichten. Het kan zelfs zo zijn dat het fonds de regels voor het verdelen van het rendement nog moet aanpassen, omdat toekomstverwachtingen zijn veranderd. Het zou kunnen dat er meer of minder [beschermingsrendement](#) naar een bepaalde groep moet gaan en meer of minder [overrendement](#) naar een andere groep. Het belangrijkste is dat het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak ervoor zorgt dat het beleggingsbeleid past bij de verhouding tussen risico en rendement per leeftijdsgroep.

2.2.1.7 Vaststelling van de uitkeringen

Het pensioenfonds berekent de hoogte van de uitkering aan de hand van het persoonlijke pensioenvermogen, de levensverwachting van alle deelnemers van Pensioenfonds Schoonmaak samen en van het projectierendement. Het [projectierendement](#) bepaalt de snelheid waarmee pensioenuitkeringen uit het persoonlijke pensioenvermogen gehaald mogen worden.

Wat is projectierendement?

Projectierendement is het verwachte rendement dat we gebruiken om berekeningen naar de toekomst te maken. Dit wordt in de wet op vier plaatsen gebruikt. In het transitieplan wordt met projectierendement het rendement bedoeld dat wordt gebruikt om het verwachte pensioen te berekenen uit het persoonlijke pensioenvermogen. Ook wordt het gebruikt om jaarlijks de hoogte vast te stellen van het pensioen dat al wordt uitbetaald.

DNB maakt elke maand de rente bekend. Om precies te zijn gaat het daarbij om de rentetermijnstructuur inclusief UFR. Volgens de nieuwe regels kan het [projectierendement deze rente zijn plus](#) een opslag, omdat er waarschijnlijk meer rendement wordt gemaakt dan de rente. Er mag ook een afslag worden toegepast, om de kans te groter te maken dat een uitkering die al is ingegaan stijgt. Sociale partners in de schoonmaakbranche passen geen opslag of afslag toe. Een opslag kan ervoor zorgen dat het rendement dat nodig is niet wordt behaald. Dan moet de [solidariteitsreserve te veel](#) worden aangesproken. Een afslag zorgt voor een lagere uitkering in het begin. Ook dat is niet de bedoeling. De doorrekeningen in dit transitieplan zijn gemaakt met een projectierendement dat gelijk is aan de rente bij risicovrij beleggen. Deze doorrekeningen laten zien dat de toedeling van [overrendement](#) aan gepensioneerden waarschijnlijk zorgt voor een stijging van de uitkering.

De hoogte van de uitkering verschilt per jaar. Om de verschillen kleiner te maken, kan de [solidariteitsreserve](#) worden gebruikt. Daarnaast kunnen stijgingen en dalingen van uitkeringen die al zijn ingegaan worden verdeeld over meer jaren met 'spreiden van schokken'. De [solidariteitsreserve](#) spreidt het risico over jong en oud. Het verdelen van stijgingen en dalingen met 'spreiden van schokken' doet dat niet. 'Spreiden van schokken' spreidt alleen in de tijd.

De wet geeft bij de solidaire premiereregeling het fonds de keuze om meevallers en tegenvallers in de uitkeringsfase te spreiden over 10 jaar of over minder jaren. Pensioenfonds Schoonmaak gaat meevallers en tegenvallers verspreiden over 3 jaar. Langer spreiden is nadelig bij stijgende beleggingen, want de stijging van de uitkering wordt dan te lang uitgesteld. Het gevolg kan zijn dat gepensioneerden dan op hoge leeftijd een zeer hoog pensioen krijgen. Korter spreiden kan betekenen dat de [solidariteitsreserve](#) vaker moet worden gebruikt, en wordt het risico gelopen dat jaren met hoge stijgingen opgevolgd worden door meerdere jaren zonder stijging van de uitkering. Drie jaar spreiden houdt deze beide nadelen in balans.

De manier van spreiden die Pensioenfonds Schoonmaak gaat toepassen heet *geheugenloos*. Dat betekent dat er ieder jaar opnieuw wordt gekeken naar het vermogen dat aanwezig is. Op basis daarvan bepaalt het pensioenfonds de uitkering die levenslang mogelijk is. Dit is de

uitkering die de gepensioneerde zou krijgen zonder spreiding. Daarna bepaalt het pensioenfonds het verschil tussen de uitkering die de gepensioneerde het afgelopen jaar kreeg en de uitkering die past bij het vermogen dat nu aanwezig is. Dit verschil wordt voor een derde deel opgeteld bij of afgetrokken van de nieuwe uitkering.

We vinden het belangrijk dat de kans op een verlaging van de uitkering zo klein mogelijk is. De solidariteitsreserve wordt daarom gebruikt om verlagingen zoveel mogelijk te voorkomen. Dit doen we door jaarlijks te kijken of de uitkering verlaagd zou moeten worden, als er geen aanvulling uit de solidariteitsreserve zou zijn. Als dat zo is, dan vult de solidariteitsreserve de uitkering van dat jaar aan zodat er geen verlaging nodig is. Als de uitkering niet verlaagd hoeft te worden, dan hoeft er dat jaar niets uit de solidariteitsreserve gehaald te worden.

2.2.1.8 Reserves en de samenwerking tussen reserves

A) Solidariteitsreserve (SR)

De belangrijkste reserve is de solidariteitsreserve. Paragraaf 2.3 gaat in op de doelen van de [solidariteitsreserve](#) en de manier waarop die gevuld gaat worden.

B) Reserve operationele kosten en onvoorziene technische resultaten (ROK)

Wat is een reserve operationele kosten en onvoorziene resultaten

De reserve operationele kosten en onvoorziene resultaten (ROK) is onder meer bedoeld om de pensioenpremie te kunnen betalen voor deelnemers die arbeidsongeschikt zijn. Ook worden hier de uitvoeringskosten in de toekomst uit betaald (in de pensioenregeling van nu heet dit de excassokostenvoorziening). Ook worden de lopende uitvoeringskosten in een jaar hieruit betaald. Er worden dus geen aparte reserves voor die doelen aangehouden. Dit voorkomt een stapeling van reserves.

De ROK speelt ook een rol bij de verzekering van het nabestaandenpensioen. De premies die daarvoor nodig zijn en de pensioenvermogens die over zijn als deelnemers overlijden, komen terecht in deze reserve. Als een deelnemer overlijdt, wordt het vermogen dat nodig is voor het nabestaandenpensioen uit de ROK gehaald. Het kan ook gebeuren dat mensen langer leven dan verwacht. In dat geval is extra geld nodig om de uitkering stabiel te houden. Dit noemen we de "bonus bij leven". Dit extraatje wordt vanuit de ROK toegevoegd aan de persoonlijke pensioenvermogens.

Verder wordt de ROK gebruikt voor situaties waarin een deelnemer geen premie heeft betaald, maar wel recht heeft op pensioen. Dat kan voorkomen als een werkgever failliet is gegaan en geen premie heeft betaald. Ten slotte kan er pensioenvermogen overblijven, omdat de rechthebbenden het niet hebben aangevraagd.

Er is een besluit genomen over de beoogde hoogte van de ROK. Die is gelijk aan de hoogte van twee reserves in de pensioenregeling van nu samen: de voorziening voor premievrijstelling en de voorziening voor excassokosten, plus een aanvulling van 0,5 procent (als bij het invaren de dekkingsgraad hoog genoeg is). Deze aanvulling is bedoeld om tegenvallers uit te kunnen betalen. De reserve kan groeien door het rendement op beleggingen en doordat de risico's

waarmee rekening wordt gehouden zich niet allemaal voordoen. De reserve kan dan groter worden dan nodig is. De reserve bereikt een maximum als er meer geld in de pot zit dan nodig is voor de betaling van premies voor arbeidsongeschikten plus 2 procent van het vermogen van het pensioenfonds. Als de ROK boven dit maximum uitkomt, gaat het overschot naar het eigen vermogen. Als er een tekort is, wordt dit aangevuld met het eigen vermogen.

Op dit moment is het fonds groot genoeg om zelf het risico van arbeidsongeschiktheid en van overlijden te dekken. Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak heeft besloten om dat ook in de toekomst te blijven doen. Alleen als sociale partners veel hogere risicodekkingen nodig vinden, moet dit besluit worden herzien.

C) Eigen Vermogen (EV)

In de nieuwe pensioenregeling krijgt het eigen vermogen een minimum en een maximum.

Een Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) is er ook nu al. Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak wil dit minimum zo laag mogelijk houden, omdat deze reserve geen doel heeft en ook geen nut voor deelnemers heeft. Het pensioenfonds moet deze reserve aanhouden vanwege Europese wetgeving. Daarom wordt het MVEV vastgesteld op 25 procent van de beheerskosten (in plaats van 1 procent van het fondsvermogen) plus een opslag voor risico's die het fonds loopt. Waarschijnlijk zal het MVEV 0,7 tot 0,8 procent van het totale vermogen gaan bedragen.

Het eigen vermogen krijgt een maximum van 2 procent. We onderzoeken of dit nog iets minder kan worden. Ook voor de ROK geldt een maximum en de ROK en het eigen vermogen staan in verband met elkaar. De berekeningen gaan tot nu toe uit van een maximaal eigen vermogen van 2 procent. Dat niveau wordt naar verwachting pas bereikt na ongeveer 40 jaar.

Als het eigen vermogen te laag is, wordt dit eerst aangevuld uit de ROK. Daarna is de [solidariteitsreserve](#) aan de beurt. De aannahme is dat de wetgeving dit ook zo bedoelt. Pas als die twee aanvullingen niet genoeg zijn, kunnen de persoonlijke pensioenkapitalen worden verlaagd.

Als het eigen vermogen te hoog is, wordt het overschot verdeeld over de persoonlijke pensioenvermogens. Dit gebeurt naar rato van de hoogte van de pensioenvermogens, dus hogere pensioenvermogens krijgen een grotere aanvulling dan kleinere pensioenvermogens. Wij vinden deze manier van verdelen meer in balans dan het overschot verdelen volgens de [toedeelregels](#) van [overrendementen](#), zoals bij de [solidariteitsreserve](#) gebeurt. Er is wel een nadeel. Het verdelen van het overschot van het eigen vermogen is lastiger uit te leggen aan de deelnemers.

D) Compensatiedepot (CD)

We verwachten dat oudere deelnemers die op dit moment pensioen opbouwen er in de nieuwe pensioenregeling op achteruit gaan. Ze kunnen straks minder pensioen opbouwen dan nu, tegen hetzelfde risico. Dat komt doordat jongere deelnemers straks niet meer meebetalen aan de pensioenopbouw van oudere deelnemers. Dit komt door het afschaffen van de doorsneepremie. Oudere deelnemers krijgen hiervoor een vergoeding. Deze vergoeding kan worden betaald uit een [Compensatiedepot](#) (CD). Een [Compensatiedepot](#) kan gevuld worden uit de premies, uit de reserves of beide. Sociale partners gaan ervan uit dat de reserves van het pensioenfonds groot genoeg zijn om het [Compensatiedepot](#) te vullen. Het is op dit moment niet

mogelijk om bovenop de premie van 21,4 procent nog extra premie te betalen voor vulling van het **Compensatiedepot**. Het pensioenfonds is gevraagd hierover te besluiten.

Er is ook een andere mogelijkheid om het **Compensatiedepot** te vullen. Als de markt tegenzit en de reserves van het pensioenfonds niet groot genoeg zijn, gaan sociale partners onderzoeken of de vergoeding voor oudere deelnemers toch uit de premie kan worden betaald. Zo nodig kan een deel van de spaarpremie van jongere deelnemers worden gebruikt om een vergoeding te geven aan oudere deelnemers die deze het hardste nodig hebben. Maar bij Pensioenfonds Schoonmaak helpt dit alleen een klein beetje, omdat er vrij weinig jonge deelnemers zijn.

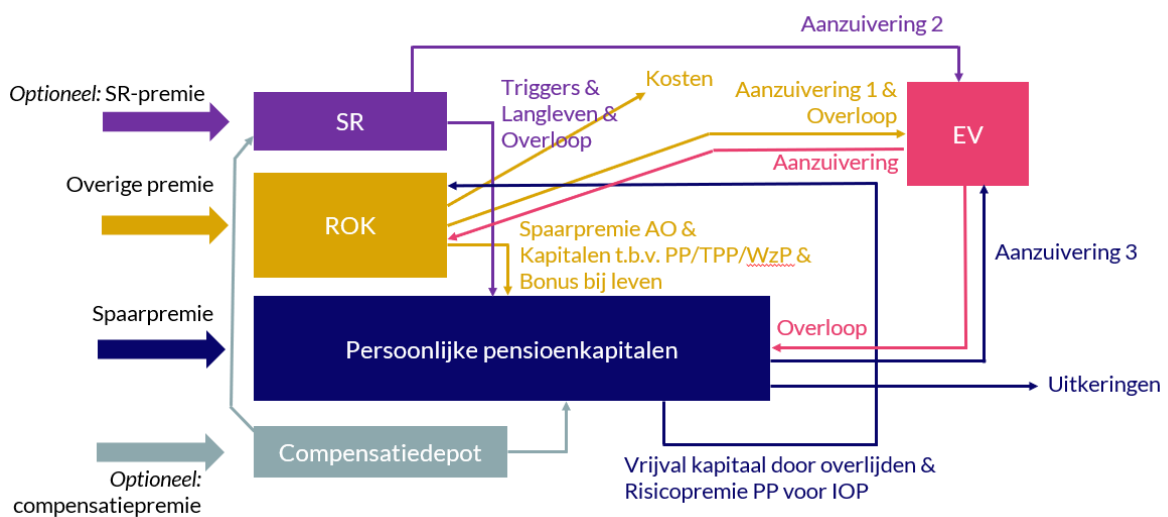
De periode waarin vergoedingen kunnen worden betaald duurt tot 31-12-2037. Aan het eind van deze periode is het **Compensatiedepot** niet meer nodig. Als er dan nog geld in dit depot zit, wordt dit toegevoegd aan de **solidariteitsreserve**. Op die manier profiteren *alle* deelnemers ervan. De tijd tussen de premiebetaling en het uitdelen van een overschot kan lang zijn. In die tijd kan een deelnemer gestopt zijn met pensioen opbouwen en met pensioen zijn gegaan. Het is dus niet logisch om een overschot dan alleen terug te geven aan deelnemers die per 31-12-2037 nog pensioen opbouwen.

Het is ook mogelijk om geen **Compensatiedepot** aan te houden. Compensaties kunnen namelijk ook in één keer gegeven worden op de transitiedatum.

Lees meer over het **Compensatiedepot** in paragraaf 3.3.

E) Samenwerking tussen reserves

In onderstaande figuur is de samenwerking tussen reserves (buffers) weergegeven.

2.2.2 Premie

De pensioenregeling wordt betaald uit premies, waarbij het premiepercentage voor alle deelnemers hetzelfde is. De premie wordt op grond van cao-afspraken beschikbaar gesteld door de sociale partners. Zij maken ook afspraken over welk deel van de premie de werkgever betaalt en welke deel van de premie de werknemer betaalt. Het deel van de premie dat de werknemer betaalt, houdt de werkgever in op het loon. De premie voor de nieuwe

pensioenregeling is hetzelfde als de premie in de pensioenregeling van nu. Dit is 21,4% van de pensioengrondslag.

Wat is de pensioengrondslag?

De pensioengrondslag is het deel van het salaris waarover pensioen wordt opgebouwd. Hierbij wordt ermee rekening gehouden dat iedere deelnemer later AOW krijgt. Over het deel van het salaris dat na pensionering wordt vervangen door de AOW van de overheid hoeft de deelnemer dus niet bij Pensioenfonds Schoonmaak pensioen op te bouwen. Dat deel van het salaris telt Pensioenfonds Schoonmaak niet mee. Het deel van het salaris dat overblijft heet de pensioengrondslag. Ook geldt er een maximum salaris waarover deelnemers pensioen mogen opbouwen. Maar weinig deelnemers in de schoonmaak verdienen dit maximum salaris. Daarom geldt voor de meeste deelnemers in de schoonmaak dat de pensioengrondslag gelijk is aan hun salaris min het bedrag dat is ingebouwd voor de AOW.

De totaalpremie bestaat uit een premie voor:

- Het opbouwen van pensioenvermogen voor ouderdomspensioen;
- Premies voor verzekering van partnerpensioen bij overlijden voor pensionering, wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid;
- Uitvoeringskosten;
- Zo nodig een premie voor de vergoeding voor oudere deelnemers die nadeel hebben van het afschaffen van de doorsneepremie.

Hiernaast kan een heel klein deel van de totaalpremie nodig zijn om het Minimaal Vereiste Eigen Vermogen op peil te houden. Dat is het geval als een pensioenfonds meer geld aan premies ontvangt dan er aan pensioenen wordt uitgekeerd. Dit is van toepassing bij Pensioenfonds Schoonmaak.

Premiecomponent	Premie 2023	Premie 2026
Ouderdomspensioen	14,3%	17,00%
Risicopremie (T)PP+WzP	0,8%	1,10%
Anw-hiaatcompensatie	0,1%	0,00%
Risicopremie PVI	1,7%	1,45%
Uitvoeringskosten toekomst	0,4%	0,40%
Uitvoeringskosten lopend jaar	1,3%	1,30%
Solvabiliteitsopslag	2,8%	0,15%
Premie solidariteitsreserve	n.v.t.	0,00%
Compensatie doorsneepremie	n.v.t.	0,00%
Totaal	21,4%	21,40%

TPP=Tijdelijk Partner Pensioen; WzP=Wezenpensioen; Anw-hiaatcompensatie=aanvulling voor een tekort in de Algemene Nabestaandenwet; PVI=PremieVrijstelling bij Invaliditeit/Arbidsongeschiktheid; Solvabiliteitsopslag=opslag om het Minimaal Vereiste Eigen Vermogen van het fonds op peil te houden.

N.B. Premieberekening 2026 is een schatting. De bedragen die precies nodig zijn voor het nabestaandenpensioen en het arbeidsongeschiktheidsrisico gaan afhangen van de deelnemersgroep, de rente en bijvoorbeeld de sterftেকansen.

Toelichting:

De premie in de nieuwe pensioenregeling wordt 21,4 procent van de pensioengrondslag, net als nu. Sociale partners hebben met de overheid de afspraak gemaakt dat de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel geen extra geld zou moeten kosten. Dit staat ook in de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel. Sociale partners in de schoonmaakbranche zijn het hiermee eens. De verandering van de pensioenregeling heeft dus geen gevolgen voor het netto inkomen van de medewerkers en ook niet voor de bijdrage van de werkgevers die bij Pensioenfonds Schoonmaak zijn aangesloten. Bovendien zijn pensioenen die bereikt kunnen worden in de pensioenregeling van nu en in de nieuwe pensioenregeling goed te vergelijken als de premie hetzelfde blijft.

Besloten is om de premie niet te gebruiken voor het vullen van de [solidariteitsreserve](#). In plaats daarvan wordt de [solidariteitsreserve](#) gevuld door een deel van het [overrendement](#). Op die manier betalen niet alleen deelnemers die pensioen opbouwen en hun werkgevers eraan mee, maar ook deelnemers die geen pensioen meer opbouwen en die al met pensioen zijn. Al deze groepen profiteren van de [solidariteitsreserve](#).

2.2.3 Ambitie en risicohouding

Deze paragraaf beschrijft de pensioendoelstelling van de nieuwe pensioenregeling. Pensioenfonds Schoonmaak noemt dit *de ambitie*. Deze ambitie wordt beschreven bij normaal weer en bij slecht weer. Slecht weer is de situatie die het slechtste is als je de 5 procent slechtste scenario's niet meetelt. De grenzen daarvoor worden bepaald door de [risicohouding](#).

De ambitie voor de pensioenopbouw wordt gebaseerd op iemand die vanaf leeftijd 25 jaar tot de pensioendatum in de schoonmaaksector werkt. De ambitie voor deze persoon is om op de pensioendatum een ouderdomspensioen te hebben van 1,576% van de pensioengrondslag per jaar, met 100% van de prijsstijgingen. Deze ambitie is gelijk aan de maximale pensioenopbouw die nu mogelijk is.

Voor pensioengerechtigden is de ambitie een pensioen dat niet daalt nadat het is ingegaan. Ook willen we graag dat het pensioeninkomen niet te veel in waarde daalt nadat het is ingegaan. Voor pensioengerechtigden is de AOW het grootste inkomen. Maar lang niet alle mensen in de schoonmaaksector krijgen een volledige AOW. We willen dat het totale pensioeninkomen voor een gemiddelde gepensioneerde met een halve AOW niet meer dan 5 procent aan koopkracht verliest over een periode van 20 jaar. Daarvoor moet het pensioen van Pensioenfonds Schoonmaak naar verwachting stijgen met 50 procent van de prijsstijgingen over een periode van 20 jaar. Een gemiddelde gepensioneerde die een volledige AOW ontvangt (die wel 100 procent meestijgt met de prijsstijgingen), zal in dat geval over een periode van 20 jaar maar weinig koopkracht verliezen (ongeveer 3 procent). Samengevat is voor pensioengerechtigden de ambitie daarom een pensioen dat niet daalt nadat het is ingegaan en naar verwachting 50 procent van de prijsstijgingen kan volgen.

Risicohouding

Sociale partners hebben samen met het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak een denkrichting voor de [risicohouding](#) afgesproken. Daarvoor heeft het pensioenfonds eerst een

risicopreferentieonderzoek uitgevoerd onder de deelnemers. Bij zo'n onderzoek wordt gemeten hoeveel risico de deelnemers van het pensioenfonds met het pensioengeld willen lopen. Daarnaast is gebruik gemaakt van kennis van de sector (inclusief de specifieke deelnemerskenmerken) en wetenschappelijke inzichten.

Uit het risicopreferentieonderzoek volgde dat de deelnemers erg weinig risico willen nemen met hun pensioenkapitaal. Uit de deelnemerskenmerken en uit de wetenschap volgt dat de deelnemers meer risico *kunnen* nemen dan ze in het onderzoek hebben aangegeven. Op basis hiervan wordt gekozen voor een denkrichting om iets meer risico te nemen dan direct blijkt uit het risico preferentieonderzoek.

Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak heeft de [risicohouding](#) nog niet definitief vastgelegd. Dit zal naar verwachting eind 2023 gebeuren. Hieronder staat nog een extra toelichting.

Voor de risicohouding wordt het risico/rendementsprofiel niet afgestemd op de maximale grenzen zoals vastgelegd in de [risicohouding](#). Het doel is dat deze maximale grenzen alleen bij hoge uitzondering worden bereikt. Het risico/rendementsprofiel is daarom voorzichtiger en wordt gebaseerd op het risico dat wordt beoogd.

Hieronder staat de denkrichting van de [risicohouding](#) waarvan het bestuur is uitgegaan bij het inrichten van de nieuwe pensioenregeling. Het risicoprofiel is vergelijkbaar met het risicoprofiel "zeer defensief" dat door grote aanbieders van premieregelingen momenteel al gebruikt wordt. Zeer defensief betekent een heel voorzichtige manier van beleggen, met wat minder risico. Deze defensieve inrichting van het risicoprofiel voor de schoonmaaksector komt overeen met de uitkomsten van het onderzoek naar risicovoorkeuren. De tabel hieronder vergelijkt het risicoprofiel bij Pensioenfonds Schoonmaak in de nieuwe pensioenregeling met de risicoprofielen van verschillende leeftijdsgroepen bij een grote uitvoerder van premieregelingen. De cijfers geven aan hoeveel procent het verwachte pensioen op de pensioendatum bij slecht weer lager is dan het verwachte pensioen.

Leeftijd	BPF Schoonmaak	Markt: Neutraal	Markt: Defensief	Markt: Zeer Defensief
27 jaar, actief	-53%	-61%	-58%	-55%
37 jaar, actief	-45%	-58%	-55%	-50%
47 jaar, actief	-35%	-50%	-45%	-41%
57 jaar, actief	-21%	-36%	-30%	-25%
62 jaar, actief	-14%	-20%	-18%	-16%
47 jaar, slaper	-46%	-62%	-58%	-51%

Toelichting: Actief=deelnemer bouwt nog pensioen op. Slaper=deelnemer is uit dienst en bouwt geen pensioen meer op bij Pensioenfonds Schoonmaak.

Uit deze tabel kan geconcludeerd worden dat het beoogde risico/rendementsprofiel voor Pensioenfonds Schoonmaak in de buurt komt van risicoprofiel "Zeer Defensief" dat momenteel in de markt voor premieregelingen gebruikt wordt.

HOOFDSTUK 2.3 SOLIDARITEITSRESERVE

2.3.1 Doelen van de solidariteitsreserve

Sociale partners willen de **solidariteitsreserve** gebruiken voor de volgende doelen:

- 1) Negatieve vermogens voorkomen;
- 2) Verlagen van uitkeringen beperken;
- 3) **Macro-langlevensrisico** delen.

Doel 1: Negatieve vermogens voorkomen

De **solidariteitsreserve** wordt in de eerste plaats gebruikt om negatieve vermogens te voorkomen. Dit is een wettelijke verplichting. Deze is nodig om de **leenrestrictie** (onder voorwaarden) te mogen opheffen. In het uiterste geval kan dat leiden tot negatieve vermogens.

Doel 2: Nominale verlagingen van uitkeringen beperken

De daling van uitkeringen van gepensioneerden moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Sociale partners hebben besloten dat dit het belangrijkste doel van de **solidariteitsreserve** is. De **solidariteitsreserve** wordt gebruikt om ervoor te zorgen dat de uitkering niet zal dalen.

De solidariteitsreserve kan verlagingen van uitkeringen beperken op twee manieren:

- 1 Aanvullen van het persoonlijke pensioenvermogen zodanig dat het (levenslange) pensioen dat daaruit volgt niet daalt; of
- 2 Aanvullen van (alleen) de uitkering voor het komende jaar zodanig dat het pensioen het komende jaar niet daalt. Zonder herstel door rendement zal het jaar erna opnieuw een aanvulling nodig zijn.

Het belangrijkste voordeel van manier 2 is dat jaarlijks minder geld uit de solidariteitsreserve wordt gehaald. De kans dat de solidariteitsreserve leeg raakt, wordt daardoor veel kleiner. En dat betekent dat we met meer zekerheid kunnen zeggen dat de solidariteitsreserve ook in de verre toekomst gevuld zal zijn. De jonge deelnemers van nu kunnen dus ook vanaf hun pensioendatum rekenen op de voordelen van de solidariteitsreserve. Nadeel van manier 2 is dat de pensioenen minder worden verhoogd dan bij manier 1. Gekozen is voor manier 2, omdat dit tot de meeste eerlijke verdeling tussen de verschillende groepen deelnemers leidt. Bij manier 1 zouden de risico's teveel bij de niet-gepensioneerden terecht komen.

De **solidariteitsreserve** wordt *niet* gebruikt om dalingen van het pensioenvermogen van niet-gepensioneerden aan te vullen. Deelnemers hebben tot de pensioendatum genoeg tijd voor herstel. Ze hebben deze bescherming daarom minder hard nodig dan gepensioneerden. Als ook niet-gepensioneerden de **solidariteitsreserve** zouden gebruiken, zou de kans groot zijn dat er meer geld nodig is om de **solidariteitsreserve** te vullen. Tien procent van het positieve **overrendement** zou dan waarschijnlijk niet genoeg zijn, zeker niet op de langere termijn in slecht weer. Dit gaat ten koste van het belangrijkste doel van de **solidariteitsreserve**. Voor bijna-gepensioneerden is het gekozen **beschermingsrendement** aan de hoge kant, oplopend tot 100% 1 jaar voor de pensioendatum. Daarmee worden grote schokken voorkomen voor deelnemers die vlak voor pensionering zitten.

Doel 3: Delen macro-langlevensrisico

Sociale partners hebben besloten het [macro-langlevensrisico](#) voor pensioengerechtigden te delen met behulp van de [solidariteitsreserve](#). Ook dit helpt om dalingen van uitkeringen te voorkomen. Met de inzet van de [solidariteitsreserve](#) kan het [macro-langlevensrisico](#) voor pensioengerechtigden worden opgevangen.

Wat is het macro-langlevensrisico?

Het langlevensrisico is het risico dat deelnemers ouder worden dan verwacht, zodat hun pensioenen langer moeten worden uitbetaald. Er is een macro-langlevensrisico en een micro-langlevensrisico.

Het macro-langlevensrisico wordt berekend aan de hand van landelijke sterftcijfers, aangevuld met cijfers die specifiek zijn voor de schoonmaakbranche. Dit macro-langlevensrisico wordt opgevangen door de solidariteitsreserve.

Het micro-langlevensrisico is het risico dat één deelnemer ouder wordt dan verwacht. Dit risico wordt opgevangen doordat er andere deelnemers zijn die minder oud worden dan verwacht. Dit wordt opgevangen in de [ROK](#).

Er is een berekening gemaakt van de schokken die kunnen voorkomen in de pensioenen van gepensioneerden op grond van de landelijke sterftcijfers. In het verleden zouden die schokken er voor een 67-jarige zo hebben uitgezien (op basis van een vaste rekenrente van 2 procent):

- 2012: +0,9%;
- 2014: -2,1%;
- 2016: +0,1%;
- 2018: -1,2%;
- 2020: -2,0%;
- 2022: +0,5%.

In de leeftijdsgroep 67 tot 86 jaar varieerde dit van -2,7 procent tot +3,5 procent (hoogste bij leeftijd 86). Gemiddeld was er een daling van 0,5 procent. Hierbij is geen rekening gehouden met wijzigingen in de sterfte die voorkomt bij Pensioenfonds Schoonmaak. In de afgelopen 10 jaar werd de levensverwachting vooral naar beneden aangepast. Maar vóór 2012 gebeurde dat ook naar boven. Dat kwam onder andere omdat de overlevingscijfers toen niet elke twee jaar werden bijgesteld.

Er is ook een berekening gemaakt wat een schok van 1 procent in de macro-levensverwachting zou betekenen voor de [solidariteitsreserve](#). Dit zou betekenen dat de [solidariteitsreserve](#) met minder dan 0,5 procentpunt zou afnemen. Dit komt doordat een groot deel van de persoonlijke pensioenvermogens (ongeveer 80 procent) hoort bij deelnemers die nog geen pensioen krijgen. De conclusie is dat het niet nodig is om in de [solidariteitsreserve](#) veel geld opzij te zetten voor compensatie van een macro-langleven-schok.

Het **macro-langlevensrisico** voor pensioenen die nog niet zijn ingegaan wordt *niet* opgevangen met de **solidariteitsreserve**. Het belangrijkste doel van deze reserve is om dalingen van uitkeringen te voorkomen. Dit doel is niet aan de orde voor deelnemers die nog geen pensioen krijgen. Voor hen is er dus ook geen reden om het **macro-langlevensrisico** op te vangen. Als dit wel zou gebeuren, dan zouden de pensioenvermogens van deze groep verlaagd worden als de levensverwachting naar beneden zou worden bijgesteld. Dat is niet gewenst. Het **macro-langlevensrisico** is niet zo groot in vergelijking met het renterisico en het beleggingsrisico. Grote schokken in het **macro-langlevensrisico** worden opgelost door het aanpassen van de AOW-leeftijd en daarmee de pensioenleeftijd.

2.3.2 Het vullen van de solidariteitsreserve

Het is de bedoeling de **solidariteitsreserve** in het begin te vullen met 5 procent uit de **dekkingsgraad** (als er op dat moment voldoende geld is) en daarna aan te vullen uit **overrendement**. Het wetsvoorstel noemt 15 procent als maximale omvang van de **solidariteitsreserve**. Sociale partners kiezen voor een maximum van 5 procent. Dit is genoeg om ook op de zeer lange termijn bij slecht weer genoeg geld in kas te hebben. Er zijn ook nog slechtere scenario's dan 'slecht weer'. Het kan niet voorkomen worden dat de **solidariteitsreserve** op enig moment leeg raakt. De reserve mag niet groter dan 5 procent worden, omdat we vinden dat er anders te veel geld is dat niet direct wordt gebruikt voor pensioen.

Als de **solidariteitsreserve** in het begin wordt gevuld met 5 procent is de kans klein dat het bedrag van de uitkeringen die al zijn ingegaan de eerste jaren zal dalen.

Besloten is dat de **solidariteitsreserve** niet wordt gevuld uit een deel van de premie. Vullen uit alleen **overrendement** is voldoende. Vullen uit premie zou betekenen dat alleen premiebetalers bijdragen aan de **solidariteitsreserve**. Vullen uit **overrendement** zorgt ervoor dat de solidariteit door meer schouders wordt gedragen, dus ook van mensen die geen pensioen meer opbouwen en deelnemers die met pensioen zijn.

De **solidariteitsreserve** moet dus gevuld worden door een deel van de positieve **overrendementen** af te romen. Als de **solidariteitsreserve** gebruikt wordt, moet de reserve weer zo snel mogelijk op een goed niveau komen. Daarom is besloten dat de **solidariteitsreserve** wordt gevuld uit 10 procent van de positieve **overrendementen**. Dit is gelijk aan het wettelijk maximum. Daarnaast zal de **solidariteitsreserve** groeien door beleggingsrendementen.

Wat is de dekkingsgraad?

De dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de bezittingen en de verplichtingen. Bezittingen zijn de zaken waarin een pensioenfonds belegt. Denk bijvoorbeeld aan aandelen. Verplichtingen zijn de bedragen die een pensioenfonds nu en in de toekomst aan pensioen moet uitbetalen.

2.3.3 Maximale omvang solidariteitsreserve

De vulregel en de andere keuzes die het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak heeft gemaakt in overleg met werkgevers- en werknemersorganisaties in het schoonmaak- en

glazenwassersbedrijf leiden ertoe dat de [solidariteitsreserve](#) voldoende is om in 60 jaar bij slecht weer niet leeg te raken. Er is dus een grote kans dat jongeren die nu gaan bijdragen aan de [solidariteitsreserve](#) er later ook van kunnen profiteren. Dit vinden wij heel belangrijk. Daarmee kan ervoor gezorgd worden dat de solidariteitsreserve voldoende bescherming geeft aan alle huidige en toekomstige generaties.

Als de [solidariteitsreserve](#) boven de maximale 5 procent uitkomt, wordt het overschot verdeeld volgens de [toedeelregels](#) voor het [overrendement](#). Dit ligt het meest voor de hand, omdat de [solidariteitsreserve](#) ook is gevuld met [overrendement](#). Er komt dan naar verhouding wel een iets groter deel terecht bij een jongere groep, omdat van de oudere mensen die hebben bijgedragen een deel zal zijn overleden en omdat er jonge mensen bijgekomen zijn die niet of veel minder hebben bijgedragen. Bij een overschot van de [ROK](#) wordt een overschot wel naar rato verdeeld. Voor de ROK is dit evenwichtig, omdat de ROK niet wordt gevuld met een deel van het [overrendement](#).

3 TRANSITIE

3.1 DOELSTELLINGEN TRANSITIE

Wat verstaan we onder een evenwichtige transitie?

De overgang naar de nieuwe pensioenregeling betekent voor alle leeftijdsgroepen een verandering. De hoogte van het pensioen kan veranderen en wordt minder zeker. We willen dat de verwachte pensioenen voor geen enkele leeftijdsgroep lager worden. Dat noemen we een evenwichtige transitie. De uitgangspunten voor de transitie staan in paragraaf 3.4.1.

Voor een evenwichtige transitie kijken we niet alleen naar de verwachte pensioenen. Wij kijken ook naar het pensioen als het zwaar tegenzit, bijvoorbeeld als de beleggingen het slecht doen. Dit noemen we slecht weer. Als het veel beter gaat dan verwacht noemen we dat goed weer.

In slecht weer kunnen sommige leeftijdsgroepen van deelnemers of pensioengerechtigden toch een iets lager pensioen krijgen. Hier moet tegenover staan dat die leeftijdsgroepen bij goed weer een veel hoger pensioen krijgen. De verschillen tussen leeftijdsgroepen mogen niet te groot zijn.

In welke doelstellingen is dit vertaald?

De doelstellingen moeten beschrijven hoeveel geld sociale partners bij het **invaren** willen herverdelen tussen de verschillende leeftijdsgroepen.

Wat is invaren?

Invaren is het overzetten en omrekenen van de opgebouwde pensioenen van deelnemers en gepensioneerden van de oude pensioenregeling naar persoonlijke pensioenvermogens binnen de nieuwe pensioenregeling.

Het is de bedoeling dat de nieuwe pensioenregeling naar verwachting voor alle deelnemers van het pensioenfonds een verbetering betekent. Het verwachte pensioen op de pensioendatum staat op het uniforme pensioenoverzicht (UPO). De doelstelling is dat alle deelnemers na het invaren minimaal hetzelfde verwachte pensioen krijgen, maar het liefst meer. In geval van "slecht weer" kan het verwachte pensioen wel wat lager uitvallen. Daar staat tegenover dat het pensioen bij "goed weer" dan veel hoger is.

Of deze doelstelling behaald wordt, hangt af van de financiële positie van het pensioenfonds op de transitiedatum (1 januari 2026). Als er meer geld in het pensioenfonds zit dan nodig is om deze doelstelling te bereiken, dan wordt het overschot verdeeld onder alle deelnemers. We vinden het evenwichtig als alle deelnemers in dat geval dezelfde eenmalige verhoging in procenten krijgen. Het is daarom niet de bedoeling om bij de overgang geld te herverdelen tussen leeftijdsgroepen.

Wat is gebruikt om de doelen te meten?

We zijn verplicht om voor het meten in ieder geval het zogeheten '*netto profijt*' te gebruiken. Netto profijt is een methode die het verschil berekent tussen de pensioenen in de pensioenregeling van nu en in de nieuwe pensioenregeling. Die uitkomsten worden vergeleken bij duizenden scenario's en samengenomen. Hier komt een getal uit per leeftijd. Die getallen laten zien of de doelen worden gehaald en of de overstap evenwichtig is.

Als er aanvullende onderzoeken zijn gebruikt om te laten zien dat de overstap evenwichtig is, moet duidelijk worden hoe groot de onzekerheid van de uitkomsten van die onderzoeken is.

3.2 EERSTE VULLING VAN RESERVES (GEMAAKTE AFSPRAKEN EN OVERWEGINGEN)

In deze paragraaf beschrijven we het plan dat we hebben gemaakt na overleg met het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak. Op de transitiedatum willen we genoeg geld hebben om de reserves te vullen die de wet verplicht stelt én om compensaties toe te kennen. Met de compensaties willen we vergoedingen betalen aan groepen die er met de nieuwe pensioenregels op achteruitgaan. Het pensioenfonds heeft aan sociale partners laten weten dat het fonds het geld op de transitiedatum op de volgende manier gaat verdelen (voor zover mogelijk):

- (i) Vullen van het Eigen Vermogen tot het verplichte niveau van het minimum eigen vermogen. De schatting is dat we hiervoor minimaal 0,7 tot 0,8 procent van het totale vermogen nodig hebben. We hebben dan geen veiligheidsmarge;
- (ii) Vullen van de persoonlijke pensioenvermogens volgens de standaardmethode. Het doel is de pensioenvermogens te vullen tot 100 procent van de [contante waarde](#) van de aanspraken op de transitiedatum. Als de [dekkingsgraad](#) hiervoor te laag is, worden de pensioenvermogens zoveel als mogelijk gevuld;
- (iii) Vullen van de [Reserve Operationele Kosten \(ROK\)](#) tot wat minimaal nodig is. Dit betekent dat we onder andere geld opzij zetten voor de kosten die het pensioenfonds in de toekomst moet maken en voor de pensioenpremies voor arbeidsongeschikte deelnemers (PVI);
- (iv) Vullen van de [solidariteitsreserve](#) tot een bedrag dat nodig is om pensioenverlagingen bij de pensioengerechtigden tegen te gaan of te verkleinen. Met dit bedrag zullen we naar verwachting in een zeer slecht toekomstscenario de pensioenen in de eerstkomende vijf jaar niet hoeven te verlagen. Dat zeer slechte toekomstscenario is hier het scenario waarbij van alle scenario's maar 2,5 procent een slechtere uitkomst geven. Naar verwachting hebben we hier ongeveer 2 procent van het totale pensioenvermogen voor nodig;
- (v) Vullen van een [compensatiedepot](#) met een bedrag waarmee we naar verwachting de compensatieregeling kunnen betalen voor actieve deelnemers en arbeidsongeschikten die het hardst getroffen worden. Deze compensatieregeling beschrijven we in onderdeel 3.3. Het is ook mogelijk dat compensaties in één keer worden toegekend, in plaats van een compensatiedepot te vullen;
- (vi) Aanvullen van het Eigen Vermogen met een veiligheidsmarge van 0,2 tot 0,3 procent en de [ROK](#) met een veiligheidsmarge van 0,5 procent;
- (vii) Aanvullen van de [solidariteitsreserve](#) tot een niveau van 5 procent van het totale pensioenvermogen;
- (viii) Verhoging van de persoonlijke pensioenkapitalen.

Bovenstaande stappen volgen we in deze volgorde. Het kan gebeuren dat er niet genoeg geld is voor alle stappen. Zo kan het gebeuren dat bijvoorbeeld na stap (iv) blijkt dat we compensaties maar voor de helft kunnen toekennen. Dan vervallen de volgende stappen; in dit voorbeeld stappen (vi), (vii) en (viii). De [solidariteitsreserve](#) wordt dan in het begin maar voor een klein gedeelte gevuld en zal moeten groeien door [overrendementen](#).

Wat is contante waarde?

De contante waarde van het ouderdomspensioen is het bedrag dat nu nodig is om vanaf pensionering het pensioen te kunnen uitkeren.

Het pensioenfonds ziet het als zijn belangrijkste taak om te zorgen dat de pensioenuitkeringen op peil blijven, in ieder geval in euro's. Dat is dus zonder rekening te houden met prijsstijgingen in de toekomst. Verlaging van pensioenen direct na de overstap naar een nieuwe pensioenregeling is niet goed voor het vertrouwen in de pensioenregeling. Toch kan het gebeuren dat oudere deelnemers niet genoeg vergoeding krijgen voor een tekort aan pensioenopbouw, omdat compensaties misschien niet helemaal toegekend kunnen worden.

Als bij de overgang naar de nieuwe regeling de dekkingsgraad te laag is, dan moeten pensioenuitkeringen misschien worden verlaagd en/of kunnen compensaties niet (helemaal) gegeven worden. In zo'n situatie mag het bestuur volgens de wettelijke regels besluiten om het pensioenvermogen anders te verdelen tussen groepen deelnemers. Het bestuur heeft echter vastgesteld dat dit niet leidt tot evenwichtige resultaten. Dat komt onder andere doordat de leeftijdsgroepen die de hoogste vermogens hebben opgebouwd, ook de compensatie het hardste nodig hebben. Het bestuur vindt het niet passend om uitkeringen van gepensioneerden (verder) te verlagen om de pensioenvermogens van deze groep oudere deelnemers te verhogen. De verlaging van de pensioenvermogens van jonge deelnemers is ook niet passend. Dit zou veel impact hebben op de jonge deelnemers, terwijl het de pensioenvermogens van de oudere deelnemers maar een klein beetje zou kunnen verhogen.

3.3 COMPENSATIE EN FINANCIERINGSPLAN

3.3.1. Compensatie

In de nieuwe pensioenregeling bouwen oudere deelnemers minder pensioen op dan in de oude regeling. Dit is een gevolg van een wettelijke verplichte aanpassing: [afschaffing van de doorsneepremie](#). Daarom vinden sociale partners dat oudere deelnemers hiervoor een vergoeding moeten krijgen, een compensatie. Sociale partners willen deze compensaties geven om te zorgen dat het pensioen in de nieuwe pensioenregeling niet lager wordt dan in de pensioenregeling van nu. Compensaties moeten ook worden gegeven aan deelnemers die arbeidsongeschikt zijn en voor wie de pensioenopbouw bij het pensioenfonds wordt voortgezet.

Als de [dekkingsgraad](#) bij het [invaren](#) hoog genoeg is, dan zijn er twee manieren om de compensatie te geven:

- 1) Elke maand na de transitiedatum tot uiterlijk 2038 een deel van de compensatie geven. Er wordt dan een [compensatiedepot](#) gevuld. Daaruit worden beetje bij beetje de persoonlijke pensioenvermogens aangevuld. Dit gebeurt voor alle bestaande en nieuwe deelnemers die zonder compensatie naar verwachting een lager pensioen zouden krijgen dan in de huidige pensioenregeling (zie 3.3.2);
- 2) De compensatie in één keer geven. Het wordt dan volledig in één keer aan de persoonlijke pensioenvermogens toegevoegd op de transitiedatum 1 januari 2026.

Het nadeel van het geven van de compensatie ineens is dat nieuwe toetreders bij het fonds geen compensatie krijgen. Deze mensen komen misschien bij een ander fonds vandaan, waar ze ook een deel van de compensatie mislopen. Zij kunnen daardoor minder pensioen opbouwen dan in de pensioenregeling van nu. Een ander nadeel is dat deelnemers die in de

toekomst vertrekken bij het fonds misschien te veel krijgen. Dat kan gebeuren als ze overstappen naar een ander fonds, waar ze ook nog een gedeeltelijke compensatie krijgen. Dit lijkt niet gewenst en niet de bedoeling van wet- en regelgeving.

Het voordeel van betalen ineens is dat het makkelijker is. Het is dan bijvoorbeeld niet nodig om jarenlang te communiceren over compensatie.

Als de [dekkingsgraad](#) van het pensioenfonds niet genoeg is om te compenseren, wordt er in beginsel niet gecompenseerd en gaan sociale partners met elkaar in overleg om te kijken of er mogelijke oplossingen zijn.

3.3.2. Compensatieregeling

De hoogte van compensatie is nog niet definitief. De hoogte hangt af van de leeftijd en van veel andere zaken. Bij een lage rente en een lage [dekkingsgraad](#) zijn lagere compensaties nodig dan bij een hoge rente en een hoge [dekkingsgraad](#). Ook zijn de compensaties erg afhankelijk van de gebruikte [scenarioset](#). Rente, dekkingsgraad en scenarioset kunnen nog veranderen. Daarom zijn de percentages per leeftijdsgroep in dit transitieplan nog niet definitief.

Voor het berekenen van de benodigde hoogte van de compensatie hebben we gekeken naar alle mensen die al pensioen hebben opgebouwd bij Pensioenfonds Schoonmaak. Uit de berekeningen volgt dat deelnemers met weinig opgebouwd pensioen meer compensatie nodig hebben. Voor het berekenen van de compensatie zijn wij daarom uitgegaan van deelnemers die nog geen pensioen hebben opgebouwd. Alle mensen die pensioen opbouwen van hetzelfde geboortjaar krijgen dezelfde compensatie, als percentage van de pensioengrondslag.

Voor het berekenen van de hoogte van de compensatie kijken we naar het pensioen bij verwacht weer, slecht weer en goed weer. Het uitgangspunt is dat we de hoogte van de benodigde compensatie berekenen bij verwacht weer. Dat doen we als volgt: iedere deelnemer in de nieuwe pensioenregeling krijgt naar verwachting een pensioen dat ten minste 1 procent hoger is dan in de pensioenregeling van nu.

Ook kijken we wat het gevolg is als we deze compensatie geven voor het pensioen bij slecht weer en goed weer. Het pensioen in slecht weer (de situatie die het slechtste is als je de 5 procent slechtste scenario's niet meetelt) zal voor gecompenseerde deelnemers naar verwachting lager zijn dan in de huidige pensioenregeling. Dat is eerder zo voor deelnemers die bij de transitie al meer pensioen hebben opgebouwd. Maar het pensioen bij goed weer zal voor die mensen naar verwachting hoger zijn dan in de pensioenregeling van nu.

Sociale partners vinden dat de resultaten met compensatie per leeftijdsgroep in evenwicht zijn.

Hoe en wanneer wordt de compensatie gegeven?

Om het nadeel voor de oudere deelnemers te vergoeden, zijn er twee mogelijkheden.

- (i) De eerste mogelijkheid is om een compensatiedepot te vullen en om uit het compensatiedepot elke maand aanvullende spaarpremies toe te voegen aan de persoonlijk pensioenvermogens van de deelnemers die de compensatie nodig hebben. Deze aanvulling is een percentage van de [pensioengrondslag](#). De percentages staan in tabel hierna. Deze compensaties worden dan aan de persoonlijke pensioenvermogens toegevoegd tot de pensioendatum of tot de ontslagdatum/overlijdensdatum als die eerder is. Compensaties worden maximaal tot 2038 gegeven. Bij transitiedatum 1 januari 2026 is dat dus maximaal 12 jaar.

De in de tabel genoemde cijfers zijn voorlopig. Deze kunnen nog veranderen als vaststaat

hoeveel geld beschikbaar is en welke [scenariaset](#) er wordt gebruikt. Onderstaande tabel is gebaseerd op een [dekkingsgraad](#) op transitiedatum van 110 procent en de DNB-[scenariaset](#) CP2022-P-2023Q3.

Jaarlijkse compensatie als percentage van de pensioengrondslag (maximaal tot 2038)

Leeftijd	Compensatie	Leeftijd	Compensatie
47 jaar	0,00%	57 jaar	1,74%
48 jaar	0,13%	58 jaar	1,96%
49 jaar	0,26%	59 jaar	2,17%
50 jaar	0,50%	60 jaar	2,31%
51 jaar	0,74%	61 jaar	2,47%
52 jaar	0,83%	62 jaar	2,65%
53 jaar	0,95%	63 jaar	2,96%
54 jaar	1,14%	64 jaar	4,37%
55 jaar	1,35%	65 jaar	9,24%
56 jaar	1,53%	66 jaar	10,01%

Voor het gemak staan in de tabel leeftijden vermeld. Het gaat hier om de leeftijd op de transitiedatum. Dus bij transitiedatum 1 januari 2026 met leeftijd 63 moet worden gelezen: geboortjaar 1962. Dus elke deelnemer met geboortjaar 1962 krijgt bij deze mogelijkheid een compensatie gelijk aan 2,96 procent van de pensioengrondslag toegevoegd aan zijn/haar persoonlijke pensioenvermogen zolang deze persoon deelnemer blijft (en tot maximaal 1 januari 2038).

In de nieuwe pensioenregeling wordt de compensatie gekoppeld aan geboortejaren. Bij deze manier van compenseren krijgen ook nieuwe toetreders van dat geboortjaar dezelfde maandelijkse toekenning van de compensatie.

Als dit plan met deze cijfers en de eerder genoemde uitgangspunten doorgaat, is voor deze compensatieregeling op de transitiedatum naar verwachting ongeveer 80 miljoen euro nodig.

- (ii) De tweede mogelijkheid is om de compensatie in één keer te geven op de transitiedatum. Dan krijgen alle deelnemers die op dat moment pensioen hebben opgebouwd bij Pensioenfonds Schoonmaak in één keer een extra bedrag bij hun pensioenpot. Nieuwe deelnemers na de transitiedatum krijgen dan geen compensatie. Maar mogelijk hebben ze dat al van hun vorige pensioenfonds gekregen.

Het voordeel van de compensatie in één keer is dat het eenvoudiger is om te administreren. Ook is het beter uit te leggen, want waarom zou bijvoorbeeld een deelnemer die in 2035 begint met pensioen opbouwen bij Pensioenfonds Schoonmaak een compensatie moeten hebben? Daarnaast geldt dat het pensioenfonds beter kan beleggen met het pensioengeld als de compensatie in één keer wordt gegeven.

Een nadeel van compensatie in één keer is dat mensen die voor de pensioendatum vertrekken uit de sector een te hoge compensatie hebben ontvangen. Maar als zij in de pensioenregeling van de nieuwe werkgever geen compensatie krijgen, is het voor hen natuurlijk wel beter dat ze al compensatie van Pensioenfonds Schoonmaak hebben

gekregen. Een ander nadeel van compensatie in één keer is dat het pensioenfonds op de transitiedatum wel voldoende geld moet hebben om dit in één keer te kunnen betalen.

Sociale partners hebben de voorkeur om de compensatie in één keer toe te kennen op de transitiedatum (methode ii). Dit gaan we daarom aan het pensioenfonds vragen.

3.4 EFFECTEN VAN DE TRANSITIE

De effecten van de transitie zijn berekend door een vergelijking te maken van het pensioen volgens de pensioenregeling van nu en het pensioen volgens de nieuwe pensioenregeling.

3.4.1. Uitgangspunten van de berekening van de effecten

De belangrijkste uitgangspunten van de berekeningen zijn:

- De pensioenregeling, toedeelregels en financiering zoals we hebben beschreven in hoofdstuk 2. De pensioenregeling van nu is doorgerekend als een regeling, waarbij de jaarlijkse pensioenopbouw toeneemt (tot maximaal 1,576 procent) als de rente hoger wordt. Dit wijkt af van de uniforme rekenmethode (URM) voor de berekening van de bedragen op mijnpensioenoverzicht.nl. Daarbij is een middelloonregeling doorgerekend waarbij de jaarlijkse pensioenopbouw (= het opbouwpercentage) niet hoger kan zijn dan de jaarlijkse pensioenopbouw op de startdatum van de berekening.
- De financiële startsituatie is gebaseerd op een **dekkingsgraad** 110 procent.
- Voor de economische toekomstscenario's zijn we uitgegaan van de nieuwe DNB-scenarioset CP2022-P-2023Q3.
- Het **invaren** van de opgebouwde pensioenen gebeurt volgens de zogeheten standaardmethode. Dat wil zeggen dat op de transitiedatum 100 procent van de **contante waarde** van de opgebouwde pensioenen wordt gebruikt als startkapitaal voor het persoonlijke pensioenvermogen voor elke deelnemer.
- Bij een dekkingsgraad van 110% kan het geld van het pensioenfonds op transitiedatum zo worden verdeeld (de bedragen betreffen een voorbeeld):

FTK 30-06-23		x€1.000.000		WTP		x€1.000.000	
TV (incl. PVI)	4.617	➔	Kapitalen ^(incl. PVI)	4.617			
Kosten	102		EV	52	= 1,0% van totaal		
Totaal TV	4.719		ROK	159	= 3,1% van totaal		
Buffer	472		SR	260	= 5,0% van totaal		
Totaal vermogen	5.191		CD	103	= 2,0% van totaal		
<u>Dekkingsgraad</u>	<u>110,0%</u>		Totaal vermogen	5.191			

Verklaring afkortingen

FTK = Financieel toetsingskader, dus de financiële regels van nu

TV = Technische voorziening = **contante waarde** opgebouwde pensioenen

EV = Eigen vermogen

PVI = Premievrijstelling invaliditeit/arbeidsongeschiktheid

WTP = Wet toekomst pensioenen

ROK = Reserve onvoorziene kosten

SR = Solidariteitsreserve

CD = Compensatiedepot

Uitgangspunten beleggingsbeleid:

- Waarin wordt belegd is hetzelfde als door Pensioenfonds Schoonmaak voor 2022 is besloten.
- Het rendement van de **beschermings- en rendementsportefeuille** wordt aan de deelnemers toegerekend met de toedeelregels van beschermings- en overrendement aan de hand van hun leeftijd (en ook aan EV, SR, CD en ROK).
- In het begin bestaat de gezamenlijke portefeuille voor 64 procent uit **rendementsportefeuille** en 36 procent uit **beschermingssportefeuille**.
- Het aandeel in de **beschermingssportefeuille** neemt in loop van de jaren naar verwachting toe doordat de gemiddelde deelnemer in de toekomst ouder is dan de gemiddelde deelnemer nu.

Wat is de beschermingssportefeuille en wat is de rendementsportefeuille?

De beschermingssportefeuille is bedoeld om het renterisico te verkleinen. De beschermingssportefeuille bestaat vooral uit obligaties. Obligaties zijn geld dat is uitgeleend aan landen en bedrijven.

De rendementsportefeuille is bedoeld om meer rendement halen dan rente. De rendementsportefeuille bestaat uit **zakelijke waarden**.

3.4.2. De uitkomsten voor maatmensen

De gevolgen van de plannen voor de nieuwe pensioenregeling zijn doorgerekend voor zes voorbeeldpersonen van verschillende leeftijden. We noemen dit *maatmensen*. In de tabel staan de leeftijden, salarissen, pensioenen en startkapitalen van deze maatmensen.

Leeftijd	Salaris FT	PT%	OP67	Startkapitaal
27 jaar	€ 27.000	40%	€ 0	€ 0
37 jaar	€ 28.500	66%	€ 1.000	€ 8.558
47 jaar	€ 28.000	68%	€ 1.500	€ 14.296
57 jaar	€ 27.000	68%	€ 2.500	€ 27.825
62 jaar	€ 27.000	60%	€ 1.800	€ 22.451
67 jaar	n.v.t.	n.v.t.	€ 2.000	€ 28.844

Verklaring tabel:

Salaris FT = Fulltime salaris

PT% = parttimepercentage, als je 2 dagen per week werkt is je parttimepercentage 40% van 5 werkdagen in de week

OP67 = opgebouwd ouderdomspensioen dat uitbetaald wordt vanaf 67-jarige leeftijd (bedrag per jaar)

Startkapitaal = het persoonlijke kapitaal dat ontstaat bij het invaren

In de berekeningen gaan we ervan uit dat de zes maatmensen doorwerken tot 67 jaar. De berekeningen maken een vergelijking tussen het pensioen dat zij in de pensioenregeling van nu en in de nieuwe pensioenregeling kunnen opbouwen bij “verwacht weer”, “slecht weer” en “goed weer”. Deelnemers zijn gewend om in deze termen informatie te krijgen over hun

pensioen. Het gaat om reële pensioenen. Reële pensioenen zijn pensioenen die zijn omgerekend naar euro's van nu. Dat betekent dat rekening is gehouden met prijsstijgingen in de toekomst en met de mate waarin de pensioenen deze prijsstijgingen kunnen bijhouden.

Voor de eerste vijf maatmensen kijken we naar de verwachte pensioenen op de pensioendatum. Bij het zesde maatmens ligt het anders. Het zesde maatmens is namelijk net met pensioen gegaan. Voor deze persoon kijken we daarom naar het pensioen dat naar verwachting na 20 jaar wordt uitbetaald.

De tabellen hieronder laten de uitkomsten van deze berekeningen zien.

FTK pensioenen (verwacht pensioen op PD, in euro's van nu)				WTP pensioenen (verwacht pensioen op PD, in euro's van nu)			
Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer	Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 3.648	€ 3.067	€ 2.392	27 jaar	€ 8.266 +127%	€ 4.640 +51%	€ 2.728 +14%
37 jaar	€ 5.713	€ 4.788	€ 3.694	37 jaar	€ 9.108 +59%	€ 5.636 +18%	€ 3.527 -5%
47 jaar	€ 4.271	€ 3.634	€ 2.822	47 jaar	€ 5.549 +30%	€ 3.863 +6%	€ 2.664 -6%
57 jaar	€ 3.649	€ 3.268	€ 2.746	57 jaar	€ 4.271 +17%	€ 3.451 +6%	€ 2.741 -0%
62 jaar	€ 2.249	€ 2.101	€ 1.881	62 jaar	€ 2.424 +8%	€ 2.172 +3%	€ 1.910 +2%
67 jaar	€ 1.884	€ 1.631	€ 1.194	67 jaar	€ 2.466 +31%	€ 1.787 +10%	€ 1.296 +9%

De tabel links laat de verwachte pensioenen in de pensioenregeling van nu zien. De tabel rechts laat de verwachte pensioenen in de nieuwe pensioenregeling zien.

Toelichting:

Voor alle maatmensen geldt dat het verwachte pensioen in de nieuwe pensioenregeling bij verwacht weer hoger is dan in de pensioenregeling van nu. Door de compensatieregeling geldt dit voor alle individuele deelnemers. Daarbij maakt het niet uit hoeveel pensioen ze hebben opgebouwd op de transitiedatum. Maar er moet wel genoeg geld zijn om compensaties te geven. Als dat niet zo is, dan zullen de getoonde verwachte pensioenen in de nieuwe pensioenregeling voor die groep die compensatie nodig heeft lager zijn.

Hoeveel beter de pensioenen bij verwacht weer worden, is afhankelijk van de leeftijd. De jongste deelnemer (in de tabel 27 jaar) krijgt naar verwachting ongeveer 50 procent meer pensioen dan in de pensioenregeling van nu. Dat komt doordat de hele spaarpremie op jonge leeftijd al in zijn persoonlijke pensioenvermogen komt. In de pensioenregeling van nu wordt een deel van die spaarpremie gebruikt om de pensioenopbouw van oudere deelnemers te betalen. Bovendien wordt deze spaarpremie in de nieuwe pensioenregeling op jonge leeftijd met meer risico belegd en op oudere leeftijd met minder risico. Hierdoor wordt naar verwachting op jonge leeftijd meer rendement gemaakt. Bij goed weer wordt het pensioen naar verwachting meer dan twee keer zo hoog dan in de pensioenregeling van nu. Dat komt doordat de fiscale regels in de nieuwe pensioenregeling gunstiger zijn. Straks mogen de verhogingen hoger zijn dan de prijsstijging. Dit is de belangrijkste reden dat het pensioen bij goed weer voor alle maatmensen veel hoger is dan in de pensioenregeling van nu. Ook bij slecht weer krijgt de jonge deelnemer naar verwachting meer pensioen dan nu.

Van de oudere deelnemers ligt het verwachte pensioen in de nieuwe pensioenregeling dichterbij de buurt bij het verwachte pensioen in de pensioenregeling van nu. Het verwachte pensioen in de nieuwe pensioenregeling van het 62-jarige maatmens is bij verwacht weer ongeveer 3 procent hoger dan in de pensioenregeling van nu. Het beleggingsrisico van deze deelnemer is veel minder, zodat hij minder kan profiteren van bijvoorbeeld goede rendementen op aandelen.

Daar staat tegenover dat het risico op een lager pensioen bij slecht weer bij oudere deelnemers veel lager is. Bij jonge deelnemers kan het pensioen bij slecht weer ongeveer 40% lager zijn dan het pensioen bij verwacht weer. Bij de 62-jarige is dat ongeveer 12% lager¹.

Voor de 67-jarige deelnemer geldt dat het pensioen in de nieuwe regeling naar verwachting beter de prijsstijgingen kan bijhouden. In de regeling van nu krijgt hij pas een verhoging voor gestegen prijzen als het pensioenfonds genoeg reserves heeft. Voor het volledig bijhouden van de prijsstijgingen moet de **dekkingsgraad** rond de 135 procent liggen. In de nieuwe regeling hoeven er veel minder reserves te zijn. Dan kunnen de pensioenen direct omhoog als de resultaten op beleggingen positief zijn.

De hoogte van de verwachte pensioenen bij slecht weer ligt in de nieuwe pensioenregeling in de buurt van de hoogte van de pensioenen bij slecht weer in de pensioenregeling van nu. Voor de 37-, 47- en 57-jarige ligt de hoogte van de pensioenen bij slecht weer iets lager, voor de andere maatmensen hoger.

De tabel hieronder laat zien hoe hoog het gemiddelde pensioen voor dezelfde maatmensen is tijdens de uitkeringsperiode. Hierbij zijn de jaarlijkse uitkeringen gewogen met de overlevingskansen. Of de pensioenen hun waarde behouden, blijkt uit een vergelijking van het gemiddelde reële pensioen ("in euro's van nu") in de tabellen hiervoor en hierna.

FTK pensioenen (gemiddeld pensioen tijdens uitkeringsfase, in euro's van nu)				WTP pensioenen (gemiddeld pensioen tijdens uitkeringsfase, in euro's van nu)			
Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer	Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 3.653	€ 3.033	€ 2.211	27 jaar	€ 9.002 +146%	€ 4.648 +53%	€ 2.537 +15%
37 jaar	€ 5.721	€ 4.715	€ 3.381	37 jaar	€ 9.959 +74%	€ 5.616 +19%	€ 3.163 -6%
47 jaar	€ 4.261	€ 3.525	€ 2.556	47 jaar	€ 5.914 +39%	€ 3.765 +7%	€ 2.342 -8%
57 jaar	€ 3.629	€ 3.112	€ 2.333	57 jaar	€ 4.672 +29%	€ 3.352 +8%	€ 2.382 +2%
62 jaar	€ 2.216	€ 1.954	€ 1.544	62 jaar	€ 2.682 +21%	€ 2.090 +7%	€ 1.621 +5%
67 jaar	€ 1.892	€ 1.734	€ 1.491	67 jaar	€ 2.204 +16%	€ 1.849 +7%	€ 1.570 +5%

We verwachten dat de nieuwe pensioenregeling voor alle maatmensen leidt tot hogere pensioenen. In slecht weer is het pensioen van de 37-jarige en de 47-jarige lager. In de pensioenregeling van nu moet het pensioenfonds bij slecht weer verlagingen op alle opgebouwde pensioenen doorvoeren. Ook pensioenen van gepensioneerden moeten op dezelfde manier worden verlaagd. In de nieuwe pensioenregeling is het mogelijk om alleen de uitkeringen te beschermen. In de nieuwe regeling kunnen de pensioenen na verlagingen ook makkelijker weer hoger worden. Dat komt omdat het fonds niet eerst reserves hoeft te vullen voordat pensioen verhoogd mag worden en omdat deze verhogingen hoger mogen zijn dan de prijsstijging.

Sociale partners vinden dat de gekozen nieuwe pensioenregeling past bij de wensen en doelstellingen. Het pensioen wordt voor iedereen bij verwacht weer hoger en de risico's die daarbij horen zijn te accepteren.

- Het verwachte pensioen voor de jongste leeftijdsgroep is veel hoger dan in de pensioenregeling van nu, ook bij slecht weer. Deze groep is klein bij het pensioenfonds. Jongeren profiteren het meeste van het leeftijdsafhankelijk toedelen van risico's en rendementen en van het **afschaffen van de doorsneepremie**. De tijd tot de pensioendatum is

¹ 27 jarige: slecht weer (€ 2.728) / verwacht (€ 4.640) -1= -41,2%
62 jarige: slecht weer (€ 1.910) / verwacht (€ 2.172)-1 = -12,1%

lang genoeg om de meeste tegenvallers in de beleggingen op te kunnen vangen. Wel is het (procentuele) verschil tussen pensioen bij verwacht weer en slecht weer groter in de nieuwe pensioenregeling dan in de oude pensioenregeling.

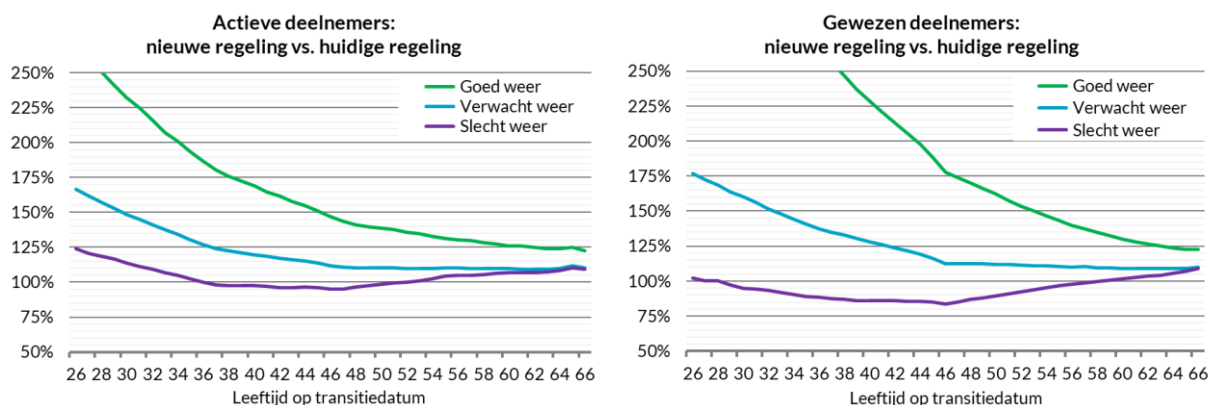
- Voor de maatmensen van 37 en 47 jaar geldt dat het pensioen bij slecht weer lager is dan in de pensioenregeling van nu. Sociale partners kunnen deze afwijking accepteren, omdat hier een hoger verwacht pensioen tegenover staat. Ook is het pensioen in goed weer veel hoger dan in de pensioenregeling van nu.
- Voor alle maatmensen geldt dat de gemiddelde uitkering in euro's van nu vanaf de pensioendatum hoger is dan in de pensioenregeling van nu. Het pensioen in euro's van nu over de hele uitkeringsperiode vinden sociale partners belangrijker dan alleen het pensioen in het eerste jaar van pensioneren.

3.4.3. Aanvullende onderzoeken

De vorige paragraaf laat voor zes maatmensen de verwachte pensioenen in de nieuwe pensioenregeling zien. Dat gebeurt door te kijken naar het pensioen in euro's van nu op de pensioendatum en door te kijken naar het gemiddelde pensioen in euro's van nu tijdens de uitkeringsfase. Deze paragraaf laat zien wat de gevolgen zijn voor de actieve deelnemers en gewezen deelnemers bij het pensioenfonds per leeftijd.

Actieve deelnemers zijn de mensen die pensioen opbouwen bij het fonds. Gewezen deelnemers zijn deelnemers waarvan de pensioenopbouw is gestopt bij het pensioenfonds (omdat ze niet meer werken in de schoonmaaksector) en die nog niet met pensioen zijn. Hierbij zijn we voor elk geboortjaar uitgegaan van het gemiddelde pensioen dat op de transitiedatum is opgebouwd bij het pensioenfonds.

We hebben berekend wat de verwachte gemiddelde pensioenen in euro's van nu tijdens de uitkeringsfase zijn. Dat hebben we gedaan voor de huidige pensioenregeling en de nieuwe pensioenregeling. In de figuren wordt getoond hoeveel beter of slechter het verwachte pensioen per leeftijd is. 100% betekent even goed. Meer dan 100% betekent dat de nieuwe pensioenregeling beter.

Deze figuren laten zien dat het geschetste beeld in paragraaf 3.2.2 voor de zes maatmensen ook van toepassing is voor alle geboortejaren. Naar verwachting (blauwe lijnen) is het gemiddelde pensioen tijdens de uitkeringsfase in de nieuwe pensioenregeling hoger dan dat in de pensioenregeling van nu. Hoe jonger de deelnemer is, hoe groter de verbetering.

Voor gewezen deelnemers geldt dat het verwachte pensioen vergelijkbaar is met het verwachte pensioen voor actieve deelnemers. Bij goed weer is het pensioen van gewezen deelnemers

(veel) hoger, en bij slecht weer juist fors lager. Bij actieve deelnemers heeft de jaarlijkse nieuwe pensioenopbouw een dempend effect. Daarom is het risico voor actieve deelnemers kleiner.

Sociale partners veronderstellen dat de meeste slapers bij het pensioenfonds nu ergens anders pensioen opbouwen. De dempende werking van de pensioenopbouw zal in dat geval bij een andere pensioenuitvoerder plaatsvinden. Mede daarom vinden sociale partners de getoonde resultaten acceptabel. Bovendien geldt dat uit het risicopreferentieonderzoek volgde dat slapers meer risico wensen te nemen dan de andere deelnemers bij het pensioenfonds. De getoonde resultaten sluiten daarbij aan.

3.4.4. Netto-profijt

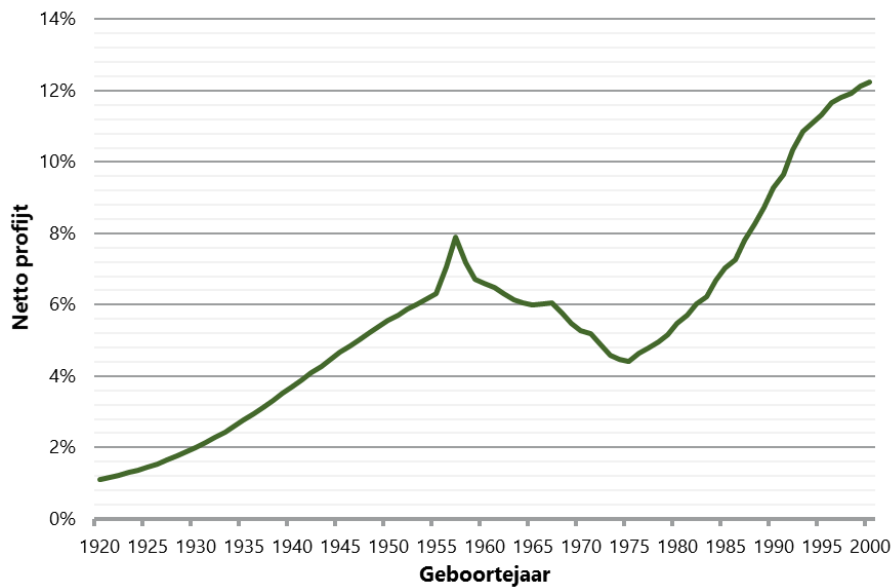
Netto-profijt is een rekenmethode die moet worden gebruikt om verschillen in pensioen door wijzigingen in de pensioenregeling te berekenen. Daarbij wordt berekend hoeveel de totale pensioenuitkeringen hoger zijn dan de ingelegde premies. Deze berekening wordt gedaan voor zowel de huidige pensioenregeling als de nieuwe pensioenregeling. Vervolgens worden de uitkomsten van de nieuwe regeling vergeleken met de huidige regeling.

De berekeningen moeten uitgevoerd worden met een speciale scenarioset van DNB (de “Q-set”). In de normale berekeningen wordt verondersteld dat **zakelijke waarden** meer rendement opleveren dan obligaties. Maar ze hebben ook meer risico. Uiteindelijk leidt dat tot hogere verwachte pensioenen, maar bij slecht weer kunnen de pensioenen lager zijn. In de Q-set wordt het rendement van **zakelijke waarden** gecorrigeerd voor het hogere risico. Zo kun je controleren of de hogere verwachte pensioenen niet alleen ontstaan door de verwachte rendementen op **zakelijke waarden**. Maar omdat de scenarioset zo anders is, zijn de netto-profijt resultaten niet helemaal te vergelijken met de pensioenresultaten die in de vorige paragrafen getoond zijn.

Er is nog een andere reden waarom de netto-profijt resultaten niet goed te vergelijken zijn met de pensioenresultaten die hiervoor getoond zijn. Bij de eerdere berekeningen wordt ervan uitgegaan dat mensen die nu pensioen opbouwen bij het pensioenfonds, ook tot de pensioendatum in dienst blijven. Bij de netto-profijt berekeningen houden we rekening met de leeftijdsafhankelijke ontslagkansen. Iemand van 22 jaar die nu pensioen opbouwt in de schoonmaaksector, zal dat naar verwachting niet heel veel jaren doen.

In de volgende figuur worden de resultaten van de vergelijking getoond. In deze berekeningen is uitgegaan van een dekkingsgraad van 110% op de transitiedatum.

Netto-profijt van alle deelnemers bij dekkingsgraad 110%

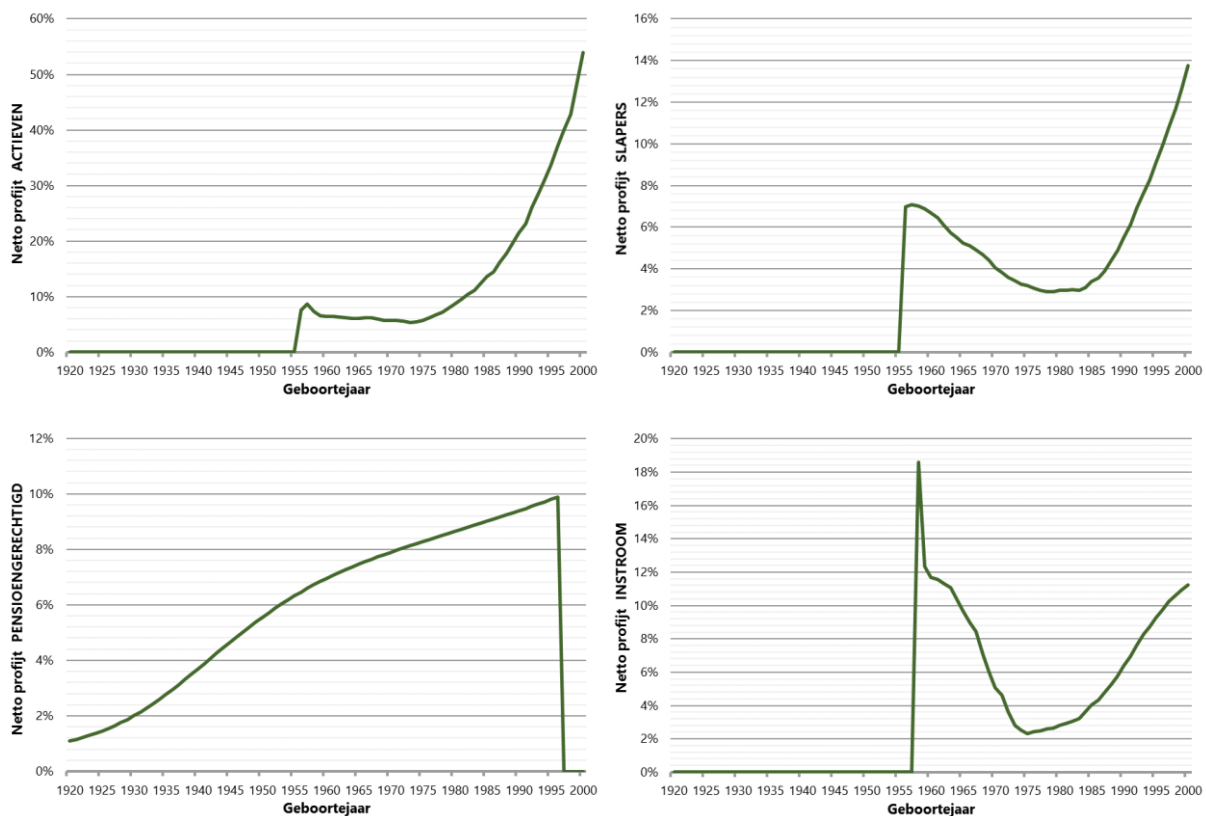
De figuur bevestigt het beeld in de vorige paragrafen. De nieuwe pensioenregeling leidt naar verwachting tot een positief netto-profijt voor alle geboortejaren. Dit betekent dat de nieuwe pensioenregeling voor alle geboortejaren meer pensioen oplevert dan de huidige pensioenregeling. De verwachte verbeteringen zijn wel wat anders dan eerder getoond. Voor de 27-jarige was het verwachte pensioen ongeveer 50% hoger dan in de huidige pensioenregeling, maar in bovenstaande figuur is dat “slechts” ongeveer 11%.

In de figuur is ook te zien dat het netto-profijt van een jong-gepensioneerde (geboortejaar 1955) hoger is dan het netto-profijt van een oude gepensioneerde (bijvoorbeeld geboortejaar 1930). Dat komt doordat iemand met geboortejaar 1955 naar verwachting langer gebruik kan maken van de nieuwe pensioenregeling dan iemand van geboortejaar 1930. Tussen geboortejaren 1956 en 1975 neemt het netto-profijt af, naarmate men jonger wordt. In de vorige paragrafen zagen we al dat de 47-jarige bij slecht weer naar verwachting lagere pensioenen krijgt dan in de huidige pensioenregeling, terwijl een 62-jarige ook bij slecht weer naar verwachting hogere pensioenen krijgt. Voor de jongste leeftijden resulteert weer een hoger netto profijt. We zagen eerder al dat de jongste deelnemers een veel hoger pensioen kunnen verwachten, ook bij slecht weer.

Bijna alle deelnemers van het pensioenfonds (meer dan 99% van de voorziening) zijn geboren in de jaren 1940 tot en met 1995. Het netto-profijt voor al deze geboortejaren is ruim positief. Sociale partners vinden dit voldoende evenwichtig.

De hiervoor getoonde figuur gaat over het netto-profijt van alle deelnemers bij het pensioenfonds samen. We kunnen dit opsplitsen naar actieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en deelnemers die in de toekomst pensioen gaan opbouwen bij het pensioenfonds. In onderstaande figuren worden de netto-profijt uitkomsten voor deze groepen getoond, uitgaande van een dekkingsgraad van 110% op de transitiedatum.

Netto-profijt per status deelname, bij dekkingsgraad 110%

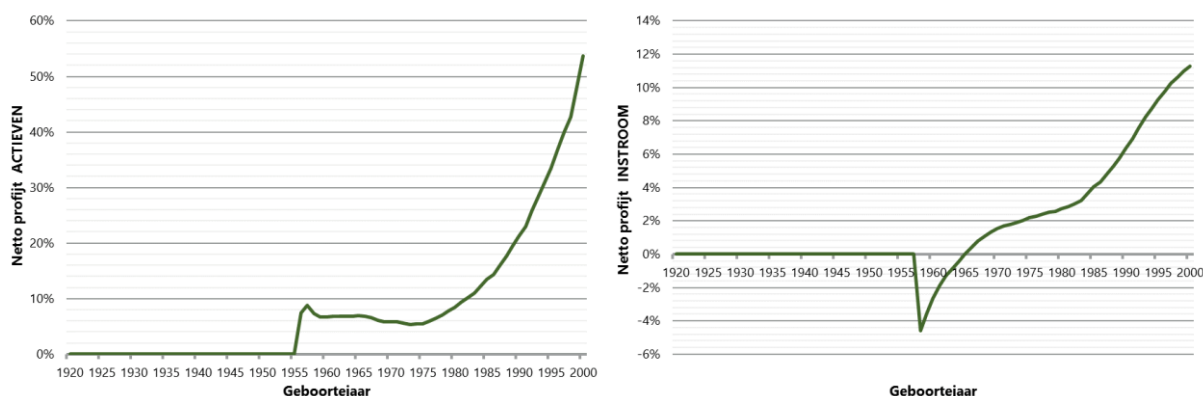

In de figuren is het volgende te zien:

- **ACTIEVEN:** Voor de mensen die nu pensioen opbouwen bij het pensioenfonds is de doelstelling dat niemand er naar verwachting op achteruitgaat bij de transitie. Oudere actieve deelnemers krijgen een compensatie, zodat het netto profijt tussen 5% en 10% positief is. Voor jongere actieve deelnemers is het netto profijt (veel) hoger. Dat komt doordat jonge deelnemers naar verwachting maar kort in de sector blijven.
- **SLAPERS:** Voor de mensen die vroeger pensioen hebben opgebouwd bij het pensioenfonds en nog niet met pensioen zijn (de slapers), is het netto-profijt ook positief. Voor slapers rond geboortejaar 1975 is het netto-profijt het laagste. Voor oudere slapers geldt dat zij in de huidige pensioenregeling naar verwachting nog een tijdje moeten wachten op indexatie, terwijl verhogingen in de nieuwe regeling sneller gegeven worden. Jongere slapers hebben een hoger netto-profijt omdat het pensioenkapitaal langer belegd kan worden in aandelen.
- **PENSIOENGERECHTIGD:** Het verloop van het netto-profijt voor de huidige pensioengerechtigden is hiervoor al beschreven. Hoe langer men in de nieuwe pensioenregeling een uitkering kan krijgen, des te hoger is het netto profijt.
- **NIEUWE INSTROOM:** Het valt op dat de oudste nieuwe instromers een hoog positief netto-profijt hebben. Dat komt door de a die ook nieuwe instromers krijgen. Die compensatie is berekend met andere veronderstellingen dan de berekeningen voor het netto-profijt.

In bovenstaande figuren is ervan uitgegaan dat de compensatie maandelijks gegeven wordt vanaf de transitiedatum. Het is ook mogelijk om de compensatie in één keer toe te kennen. Dat heeft bijna geen gevolgen voor het netto-profijt op totaalniveau en voor de statussen slapers en pensioengerechtigd. In onderstaande figuren wordt het netto-profijt getoond voor de actieven en de nieuwe instroom, als de compensatie in één keer zou worden gegeven.

Netto-profijt actieven en instromers, bij compensatie in één keer en bij dekkingsgraad 110%

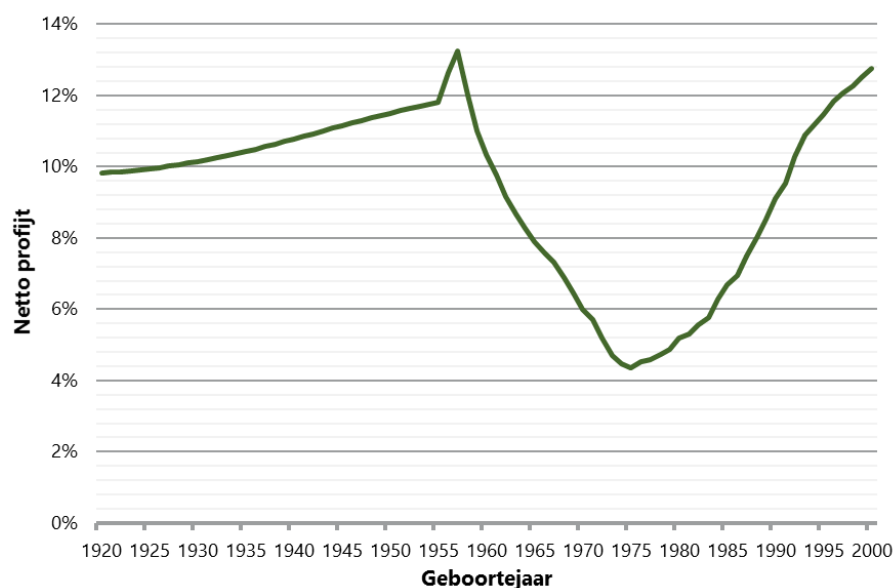

Als de compensatie in één keer wordt gegeven, wordt het netto profijt voor de oudere actieven iets hoger. Dat komt doordat actieven die vóór de pensioendatum uit dienst treden al een volledige compensatie hebben ontvangen waarbij verondersteld was dat zij tot pensioendatum in dienst zouden blijven. Bij de instromers is vanaf geboortejaar 1965 een negatief netto-profijt te zien. Dit is het gevolg van de afschaffing van de doorsneepremiesystematiek, waarvoor nieuwe deelnemers niet gecompenseerd worden.

Netto-profijt bij andere dekkingsgraden

Het netto-profijt is afhankelijk van de dekkingsgraad op transitiedatum. Bij een hogere dekkingsgraad is het netto-profijt van oudere deelnemers hoger, en het netto-profijt voor jongere deelnemers (veel) lager. Dat komt doordat een deel van de buffer van het pensioenfonds bij een hogere dekkingsgraad in één keer wordt uitgedeeld aan alle deelnemers. Daarvan profiteren pensioengerechtigden meer dan actieve deelnemers. In onderstaande figuur wordt het netto-profijt getoond als wordt uitgegaan van een dekkingsgraad van 120% op de transitiedatum.

Netto-profijt bij dekkingsgraad 120%

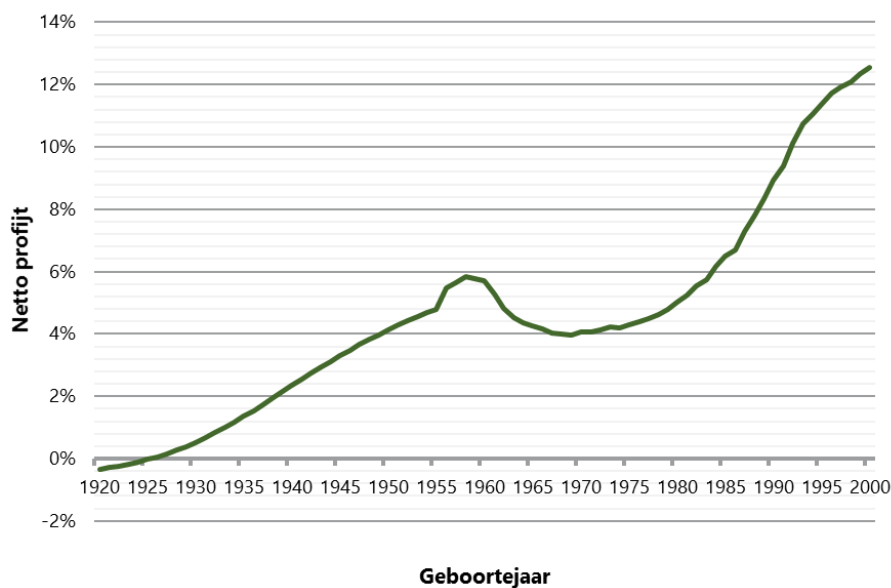

Bij een dekkingsgraad van 120% wordt ongeveer 10% van het vermogen van het pensioenfonds in één keer uitgedeeld aan alle deelnemers. De uitkeringen van de gepensioneerden kunnen dan in één keer met 10% omhoog. Het netto-profijt van de oudste gepensioneerden neemt daarom ook met ongeveer 10% toe. De lijn tussen geboortejaren 1920 en 1955 is vervolgens veel minder steil dan in de eerste figuur. Weliswaar profiteren ook de jonge gepensioneerden van een 10% hogere uitkering aan het begin, maar de stijgingen in de toekomst zijn minder zeker ten opzichte van de huidige pensioenregeling. Voor de jongere deelnemers (geboortejaren vanaf 1975) daalt het netto-profijt zelfs ten opzichte van de eerste figuur. Deze groep deelnemers zou in de huidige pensioenregeling, bij een dekkingsgraad van 120%, met relatief grote zekerheid een jaarlijks geïndexeerd pensioen kunnen krijgen. In de nieuwe regeling zijn de stijgingen naar verwachting iets minder. En omdat zij nog nauwelijks pensioen hebben opgebouwd op de transitiedatum, leidt de eenmalige verhoging van 10% op de transitiedatum tot slechts een klein beetje meer pensioen in euro's.

Ook in deze situatie, bij een dekkingsgraad op invaardatum van 120%, geldt dat het netto-profijt voor alle deelnemers positief is.

Onderstaande figuur toont ten slotte het netto-profijt bij een dekkingsgraad op transitiedatum van 100%. In die situatie is er net niet voldoende vermogen om in te varen, en moeten alle pensioenen tijdens de transitie met 1% gekort worden. Bovendien start de solidariteitsreserve dan leeg, zodat pensioenen sneller verlaagd moeten worden in de toekomst. En ook is er geen geld om oudere deelnemers te compenseren voor het verdwijnen van de doorsneepremie.

Netto-profijt bij dekkingsgraad 100%

In deze situatie is het netto profijt voor de alleroudste gepensioneerden negatief. Dat komt doordat het pensioen bij de transitie gekort moet worden, en verwacht wordt dat die korting niet meer goedge maakt wordt. Voor de meeste deelnemers geldt dat het netto-profijt nog steeds positief is, maar wel lager dan bij een dekkingsgraad van 110%. Bij geboortejaren van 1925 en daarvoor wordt het netto-profijt een klein beetje negatief. Deze geboortejaren komen echter nauwelijks in het deelnemersbestand van Pensioenfonds Schoonmaak voor. Daarom worden ook deze resultaten acceptabel gevonden.

3.5 KEUZE INVAREN

Dit hoofdstuk beschrijft hoe we omgaan met de op transitiedatum opgebouwde pensioenen. Dit zijn de pensioenen die al worden uitbetaald aan de pensioengerechtigden en de pensioenen van actieve deelnemers en gewezen deelnemers die nog niet worden uitbetaald.

3.5.1 Keuze om in te varen

Sociale partners willen dat het pensioenfonds alle opgebouwde en ingegane pensioenen invaart naar het nieuwe pensioenstelsel. Sociale partners vinden dat de voordelen van invaren groter zijn dan de nadelen. Dit zijn de redenen voor [invaren](#).

- 1) Na het invaren zijn de voordelen van de nieuwe pensioenregeling ook van toepassing op de opgebouwde pensioenen. Dit betekent onder andere dat uitkeringen sneller worden verhoogd, terwijl gepensioneerden beschermd blijven tegen dalingen van de uitkering. De toedeling van rendementen en risico's leidt naar verwachting tot hogere pensioenen als de opgebouwde aanspraken worden ingevaren.
- 2) Het doel is een zo eenvoudig mogelijke pensioenregeling met lage kosten. Met invaren wordt voorkomen dat er op twee verschillende manieren toezicht nodig is. Ook kunnen de administratie en de communicatie eenvoudiger blijven. De uitvoeringskosten zijn naar verwachting lager.
- 3) Door invaren kunnen de reserves van het pensioenfonds deels gebruikt worden voor een compensatieregeling voor oudere deelnemers.

3.5.2 Keuze invaarmethode

Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak zal een besluit nemen over het invaren nadat het verantwoordingsorgaan in de gelegenheid is gesteld om daarover te adviseren. En het invaren is afhankelijk van de instemming van DNB.

Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak heeft besloten de standaardmethode te gebruiken. In de wetgeving is de standaardmethode het uitgangspunt. De standaardmethode neemt de [contante waarde](#) van de opgebouwde pensioenen als startpunt om het totale pensioenvermogen van het pensioenfonds te verdelen over de persoonlijke pensioenvermogens.

Pensioenfondsen mogen ook een andere methode gebruiken, de VBA-methode. In dat geval moet er een onderbouwing zijn waarom de VBA-methode wordt gebruikt. De VBA-methode is veel ingewikkelder. De wetgeving is aangepast, waardoor het verschil tussen beide methodes is afgenomen. Er is dus minder reden om te kiezen voor de ingewikkeldere VBA-methode.

Daarnaast zijn de mogelijkheden van de standaardmethode uitgebreid, omdat het totale vermogen van het fonds voor een klein deel tussen leeftijdsgroepen mag worden geschoven om tot een evenwichtiger verdeling te komen. Doorrekenen en toepassen van de VBA-methode is heel ingewikkeld en de extra inspanningen wegen niet op tegen de meerwaarde.

Om deze redenen heeft het bestuur geen aanleiding om de VBA methode te willen toepassen.

3.5.3 Verantwoording waarom sprake is van een evenwichtige transitie

De transitie als geheel, dus inclusief de overstap op een gewijzigde pensioenregeling (met een leeftijdsafhankelijke premie en de afspraken voor compensatie) en de keuze om wel of niet in te varen, moet evenwichtig zijn.

De overgang naar de nieuwe pensioenregeling betekent voor alle deelnemers een verandering. De hoogte van het pensioen kan veranderen en wordt minder zeker. Wij willen dat de verwachte pensioenen voor geen enkele leeftijdsgroep lager worden. Voor een evenwichtige transitie kijken wij niet alleen naar de verwachte pensioenen. Wij kijken ook naar het pensioen als het erg tegenzit, bijvoorbeeld als de beleggingen het slecht doen. Dit noemen we slecht weer. Als het veel beter gaat dan verwacht noemen we dat goed weer.

In slecht weer kunnen sommige leeftijdsgroepen van deelnemers of pensioengerechtigden toch een lager pensioen krijgen. Hier willen we tegenover hebben staan dat die leeftijdsgroepen bij goed weer een veel hoger pensioen krijgen. De verschillen tussen leeftijdsgroepen mogen niet te groot zijn.

In hoofdstuk 3.4 hebben we laten zien wat de uitkomsten zijn. Samengevat vinden wij dat de transitie evenwichtig is, om de volgende redenen:

- De gevolgen voor alle groepen belanghebbenden zijn in kaart gebracht bij het verwachte scenario, bij 'goed weer' en bij 'slecht weer'.
- Er is een compensatieregeling bedacht die ervoor zorgt dat alle deelnemers op hun Uniforme Pensioen Overzicht een verwacht pensioen te zien krijgen dat hoger is dan in de huidige pensioenregeling.
- De nieuwe pensioenregeling leidt dan ook naar verwachting voor alle leeftijden tot een hoger pensioen op pensioendatum, en tot een hoger gemiddeld pensioen gedurende de uitkeringsfase.
- Voor enkele geboortejaren geldt weliswaar dat het verwachte pensioen bij slecht weer lager is dan in de huidige pensioenregeling, maar daartegenover staat een (veel) hoger pensioen bij goed weer.
- De netto-profijt berekeningen bevestigen dit beeld. Bij een dekkinggraad op de transitiedatum van 110% en 120% is het netto-profijt effect voor alle deelnemers positief. We zien wel verschillen tussen de geboortejaren. Dit vinden we acceptabel.
- De solidariteitsreserve is bedoeld om ervoor te zorgen dat ingegane uitkeringen niet dalen. Om ervoor te zorgen dat de reserve goed gevuld blijft, wordt 10% van het positieve overrendement toegevoegd aan de solidariteitsreserve. Dat gebeurt totdat de solidariteitsreserve vol is, op 5% van het totale vermogen. Door de gekozen manier van financieren, betalen alle deelnemers (ook pensioengerechtigden) mee aan de reserve. We vinden dit evenwichtig, omdat we er ook voor zorgen dat de solidariteitsreserve op de hele lange termijn naar verwachting niet leeg raakt, zelfs niet bij slecht weer. Op die manier kunnen de niet-pensioengerechtigden van nu straks ook gebruik maken van de reserve.

4 GEVOELIGHEIDSONDERZOEK

4.1 INLEIDING

Hoofdstuk 3.4 laat de verwachte pensioenen zien bij de overstap naar de nieuwe pensioenregeling voor deelnemers met verschillende geboortejaren. Daarbij gaan we uit van een [dekkingsgraad](#) van 110 procent op het moment dat de nieuwe pensioenregeling ingaat en van [scenarioset](#) DNB 2023-Q3. De uiteindelijke verwachte pensioenen kunnen ook anders zijn. Er zijn veel zaken die daarbij een rol spelen. Dit hoofdstuk laat zien wat de gevolgen zijn van een andere [scenarioset](#) (de DNB 2015-Q1 set) en andere dekkingsgraden bij het [invaren](#). Hieruit blijkt dat de keuzes die zijn gemaakt voor de nieuwe pensioenregeling naar verwachting in alle gevallen leidt tot betere pensioenresultaten dan de pensioenregeling van nu.

4.2 TRANSITIERESULTATEN BIJ EEN ANDERE SCENARIOSET

De [scenarioset](#) DNB 2023-Q3 heeft een dalende rente. In deze scenarioset ligt de gemiddelde rente de eerste vijf jaar onder de 2 procent. Daarna daalt de gemiddelde rente na 15 jaar naar rond de 1,3 procent en stijgt de rente vervolgens naar ongeveer 2,2 procent op de lange termijn. Het gemiddelde netto rendement op [zakelijke waarden](#) in deze set is in de eerste tien jaar ongeveer 6,6 procent. Na 60 jaar is het gemiddelde netto rendement ongeveer 5,5 procent per jaar. In deze set komt in 11 procent van de scenario's negatieve inflatie voor. Dat betekent dat je gemiddeld eens in de negen jaar met je euro's meer kan kopen dan het voorgaande jaar.

De berekeningen zijn ook uitgevoerd met de DNB-[scenarioset](#) 2015-Q1. In deze set stijgt de gemiddelde rente. De gemiddelde rente start rond de 2 procent, stijgt naar 4 procent en blijft daarna 4 procent. Het verwachte rendement op [zakelijke waarden](#) in de eerste tien jaar is ongeveer 3,7 procent en in 60 jaar 4,9 procent. Ook in deze set komt negatieve inflatie in ongeveer 1 van de 9 scenario's voor.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe pensioenregeling zijn de compensaties voor oudere deelnemers, omdat zij nadeel hebben van het [afschaffen van de doorsneepremie](#). Voor deze compensaties is geld nodig. Hoeveel geld, dat verschilt per [scenarioset](#). In de tweede [scenarioset](#) die is doorgerekend, 2015-Q1, is hiervoor meer geld nodig. Daarbij gaan we uit van dezelfde dekkingsgraad van 110 procent. De compensaties die ieder jaar nodig zijn bij deze [scenarioset](#) staan in de volgende tabel. De compensaties zijn nodig vanaf 47-jarige leeftijd (bij de eerdere [scenarioset](#) was dat de 48-jarige leeftijd). Er zijn hogere compensaties nodig. Naar verwachting kost de compensatieregeling ongeveer 220 miljoen euro.

Leeftijd	Compensatie	Leeftijd	Compensatie
47 jaar	0,61%	57 jaar	4,30%
48 jaar	1,06%	58 jaar	4,73%
49 jaar	1,46%	59 jaar	5,17%
50 jaar	1,90%	60 jaar	5,55%
51 jaar	2,22%	61 jaar	5,94%
52 jaar	2,55%	62 jaar	6,29%
53 jaar	2,82%	63 jaar	6,52%
54 jaar	3,05%	64 jaar	6,60%
55 jaar	3,41%	65 jaar	6,87%
56 jaar	3,86%	66 jaar	6,87%

De tabellen hierna laten de gemiddelde pensioenuitkering in euro's van nu zien in de jaren waarin deelnemers met pensioen zijn (dit is dus niet hetzelfde als de verwachte eerste pensioenuitbetaling). Links staan de pensioenuitkeringen in de pensioenregeling van nu, rechts de pensioenuitkeringen in het nieuwe pensioenstelsel.

FTK pensioenen (gemiddeld pensioen tijdens uitkeringsfase, in euro's van nu)

Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 4.241	€ 3.955	€ 2.902
37 jaar	€ 6.619	€ 6.130	€ 4.413
47 jaar	€ 4.909	€ 4.532	€ 3.259
57 jaar	€ 4.024	€ 3.740	€ 2.830
62 jaar	€ 2.453	€ 2.303	€ 1.857
67 jaar	€ 2.015	€ 1.925	€ 1.683

WTP pensioenen (gemiddeld pensioen tijdens uitkeringsfase, in euro's van nu)

Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 16.668 +293%	€ 6.697 +69%	€ 3.033 +5%
37 jaar	€ 15.981 +141%	€ 7.610 +24%	€ 3.839 -13%
47 jaar	€ 8.642 +76%	€ 4.941 +9%	€ 2.910 -11%
57 jaar	€ 5.823 +45%	€ 4.021 +8%	€ 2.879 +2%
62 jaar	€ 3.256 +33%	€ 2.426 +5%	€ 1.908 +3%
67 jaar	€ 2.483 +23%	€ 1.991 +3%	€ 1.683 +0%

De verwachte pensioenen in euro's van nu in de pensioenregeling van nu (tabel links) zijn veel hoger dan bij [scenarioset 2023-Q3](#). Ook de pensioenen bij goed weer en slecht weer zijn hoger dan de resultaten in hoofdstuk 3.4.2. Door de hogere rente in [scenarioset 2015-Q1](#) wordt de [dekkingsgraad](#) hoger, en kan jaarlijks de maximale pensioenopbouw worden ingekocht. Bovendien kunnen we de pensioenen naar verwachting vaker aanpassen aan de prijsinflatie.

Ook in de nieuwe pensioenregeling zijn de verwachte pensioenen hoger dan bij [scenarioset 2023-Q3](#). Dat komt omdat we op de pensioendatum de pensioenvermogens naar pensioenuitkeringen omzetten op basis van hogere rentes. Dat zorgt voor hogere pensioenen. De pensioenen bij goed weer zijn veel hoger dan in de huidige pensioenregeling, omdat de pensioenen straks meer verhoogd mogen worden dan de prijsinflatie. De pensioenen bij slecht weer voor de 37-jarige en 47-jarige deelnemer zijn, net als bij de [scenarioset 2023-Q3](#), lager dan in de huidige pensioenregeling. Ook nu geldt weer dat hier een hoger verwacht pensioen, en een veel hoger pensioen bij goed weer tegenover staat.

Uit de tabellen hiervoor blijkt opnieuw dat de nieuwe pensioenregeling hogere pensioenen oplevert dan in de pensioenregeling van nu. Ook hier is het voordeel voor jonge deelnemers groter dan voor oudere deelnemers.

4.3 TRANSITIERESULTATEN BIJ ANDERE DEKKINGSGRADEN

De hoofdstukken 3.4 en 4.2 laten de pensioenen zien van de overgang naar de nieuwe pensioenregeling bij verschillende **scenariosets**. Daarbij blijft de **dekkingsgraad** op de overgangdatum gelijk op 110 procent. We hebben ook onderzocht wat de gevolgen zijn als de **dekkingsgraad** op die datum hoger (120 procent) of lager (100 procent) is.

LET OP: deze berekeningen zijn gebaseerd op **scenarioset** 2023-Q3. Eerder in het transitieplan is uitgelegd dat de benodigde compensaties afhankelijk zijn van de gehanteerde scenarioset en de dekkingsgraad van het pensioenfonds op de transitiedatum. Bij een dekkingsgraad van 100% is er geen geld voor compensaties. Voor de berekeningen met een dekkingsgraad van 120% hebben we de compensaties herrekend. De compensaties die uiteindelijk gebruikt gaan worden, gaan berekend worden op de transitiedatum.

Bij een **dekkingsgraad** van 120 procent is er genoeg geld om compensaties te geven en de **solidariteitsreserve** te vullen volgens het beleid in hoofdstuk 3.2. Bovendien blijft er genoeg geld over om alle persoonlijke pensioenvermogens op de overgangdatum te verhogen met 10 procent. In de tabellen hierna staan de gemiddelde pensioenuitkeringen in euro's van nu (geïndexeerd) na de pensioendatum.

FTK pensioenen (gemiddeld pensioen tijdens uitkeringsfase, in euro's van nu)

Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 3.684	€ 3.079	€ 2.267
37 jaar	€ 5.801	€ 4.838	€ 3.497
47 jaar	€ 4.346	€ 3.665	€ 2.670
57 jaar	€ 3.722	€ 3.262	€ 2.504
62 jaar	€ 2.277	€ 2.041	€ 1.657
67 jaar	€ 1.929	€ 1.790	€ 1.555

WTP pensioenen (gemiddeld pensioen tijdens uitkeringsfase, in euro's van nu)

Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 9.056 +146%	€ 4.669 +52%	€ 2.544 +12%
37 jaar	€ 10.324 +78%	€ 5.760 +19%	€ 3.232 -8%
47 jaar	€ 6.186 +42%	€ 3.910 +7%	€ 2.415 -10%
57 jaar	€ 5.011 +35%	€ 3.589 +10%	€ 2.531 +1%
62 jaar	€ 2.894 +27%	€ 2.252 +10%	€ 1.739 +5%
67 jaar	€ 2.429 +26%	€ 2.037 +14%	€ 1.728 +11%

Bij een hogere **dekkingsgraad** op de overgangdatum zijn alle pensioenen hoger dan bij een **dekkingsgraad** van 110 procent. Dat is zo in de pensioenregeling van nu en in de nieuwe pensioenregeling. Dat geldt bij goed weer, verwacht weer en slecht weer. Dat komt omdat er in alle scenario's en in beide regelingen meer geld is voor dezelfde groep deelnemers. Uit de tabellen blijkt opnieuw dat de nieuwe pensioenregeling naar verwachting tot betere resultaten leidt dan de pensioenregeling van nu.

Als de **dekkingsgraad** op de overgangdatum 100 procent is, dan is er niet genoeg geld om de **solidariteitsreserve te vullen** en om compensaties te geven. Het is verplicht om het eigen vermogen tot een minimum te vullen. Daarvoor moet een deel van de waarde van de opgebouwde pensioenen worden gebruikt. Die waarde kan dus niet voor 100 procent meedoen bij het **invaren**. Dit betekent dat we de opgebouwde pensioenen en ingegane uitkeringen op de overgangdatum met ongeveer 1 procent moeten verlagen. Ook in de eerste jaren daarna is de kans groot dat de uitkeringen dalen. De **solidariteitsreserve begint leeg** en is in de eerste jaren nog niet groot genoeg om deze dalingen op te vangen. In de tabellen hierna staan de gemiddelde pensioenuitkeringen in euro's van nu na de pensioendatum.

FTK pensioenen (gemiddeld pensioen tijdens uitkeringsfase, in euro's van nu)

Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 3.618	€ 2.984	€ 2.181
37 jaar	€ 5.612	€ 4.589	€ 3.299
47 jaar	€ 4.155	€ 3.384	€ 2.422
57 jaar	€ 3.519	€ 2.939	€ 2.171
62 jaar	€ 2.154	€ 1.849	€ 1.428
67 jaar	€ 1.852	€ 1.671	€ 1.412

WTP pensioenen (gemiddeld pensioen tijdens uitkeringsfase, in euro's van nu)

Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 8.601 +138%	€ 4.490 +50%	€ 2.440 +12%
37 jaar	€ 9.364 +67%	€ 5.321 +16%	€ 3.058 -7%
47 jaar	€ 5.585 +34%	€ 3.606 +7%	€ 2.280 -6%
57 jaar	€ 4.351 +24%	€ 3.142 +7%	€ 2.230 +3%
62 jaar	€ 2.525 +17%	€ 1.975 +7%	€ 1.530 +7%
67 jaar	€ 2.152 +16%	€ 1.813 +8%	€ 1.518 +8%

In dit scenario heeft het pensioenfonds geen reserves op de overgangsdatum en is er dus geen geld voor compensatie van oudere deelnemers. Bij verwacht weer en goed weer zijn de pensioenen in de nieuwe pensioenregeling nog steeds beter dan in de pensioenregeling van nu. De verbetering is wel een stuk minder dan bij een hogere **dekkingsgraad** op de overgangsdatum. Bedenk hierbij dat deze resultaten gelden voor maatmensen met een bepaald startkapitaal (zie paragraaf 3.4.2). Niet iedere deelnemer is te vergelijken met een maatmens. Oudere deelnemers met minder opgebouwde pensioenen bijvoorbeeld profiteren minder van de overgang naar de nieuwe pensioenregeling. Ze gaan er misschien zelfs een beetje op achteruit, als de **afschaffing van de doorsneepremie** niet op een andere manier wordt vergoed (bijvoorbeeld door premiebetaling).

Bijlage 1 Begrippenlijst (alfabetisch)

1. **Beschermingsrendement** = rendement dat bedoeld is om de (verwachte) uitkering op hetzelfde niveau te houden. Het gezamenlijke rendement bestaat uit twee delen: beschermingsrendement en overrendement. Beschermingsrendement wordt aan de deelnemers toegekend vóórdat het overrendement wordt toegekend. Het geeft bescherming tegen veranderingen van de rente en veranderingen in de levensverwachting. Hoe groot deze bescherming is, hangt af van de toedeelregels van het fonds. Het fonds kan zelf bepalen hoe hoog de bescherming per leeftijdsgroep is. Het beschermingsrendement is ongeveer gelijk aan de rendementen van de obligaties en renteswaps uit de gezamenlijke beleggingsportefeuille.
2. **DNB** = de wettelijke toezichthouder *De Nederlandsche Bank*;
3. **FPR = flexibele premiereregeling**. Dit is het contract met meer individuele kenmerken zoals [lifecycle](#) beleggen, met persoonlijke keuzevrijheid voor een bepaalde manier van beleggen en met [leenrestrictie](#). Dit contract lijkt op een contract dat nu al door veel verzekeraars en enkele ondernemingspensioenfondsen wordt uitgevoerd.
4. **Leenrestrictie** = een beperking in de pensioenregeling die bepaalt dat er **niet** meer beleggingsrisico aan een leeftijdsgroep mag worden gegeven dan belegging in 100 procent [zakelijke waarden](#). Dit is wettelijk verboden in de FPR.
5. **Lifecycle** = lifecycle beleggen is een manier van beleggen, waarbij het beleggingsrisico afneemt bij het ouder worden. Jongeren kunnen meer risico lopen dan ouderen en beleggen daarom een groter deel van hun vermogen in [zakelijke waarden](#). Oudere deelnemers en gepensioneerden beleggen een steeds groter deel in obligaties.
6. **Opheffen leenrestrictie** = een bepaling in de pensioenregeling die toestaat dat aan een leeftijdsgroep **wel** meer beleggingsrisico mag worden gegeven dan belegging in 100 procent [zakelijke waarden](#). Dit geldt voor de solidaire premiereregeling. Rendementen worden echter niet expliciet toegewezen in de pensioenregeling van nu. Dat gebeurt in de SPR wel. Door die expliciete toedeling is het mogelijk om in de nieuwe pensioenregeling ouderen niet langer volledig bloot te laten staan aan het renterisico van de jongeren. In de pensioenregeling van nu staan ouderen wel bloot aan het renterisico van de jongeren omdat iedereen hetzelfde rendement “krijgt”. Dit loopt via de dekkingsgraad. Standaard krijgt iedereen in de pensioenregeling van nu dezelfde verhoging of verlaging (in procenten) van de opgebouwde pensioenen.
7. **Overrendement** = het rendement dat overblijft als van het rendement op totaalniveau het beschermingsrendement is afgetrokken. Het overrendement is de beloning voor risico nemen en dit wordt verdeeld over de deelnemers. Jongeren krijgen meer overrendement (dat ook negatief kan zijn) dan ouderen. Dit is omdat jongeren meer risico's kunnen dragen dan ouderen. In goede beleggingsjaren wordt een deel van het overrendement toegevoegd aan de [solidariteitstreserve](#).
8. **Pensioenfonds Schoonmaak** = Stichting bedrijfstakpensioenfonds voor het schoonmaak- en glazenwassersbedrijf;
9. **Pensioengrondslag** = het deel van het salaris waarover pensioen wordt opgebouwd. Hierbij wordt ermee rekening gehouden dat iedere deelnemer later AOW krijgt. Over het deel van het salaris dat na pensionering wordt vervangen door de AOW van de overheid hoeft de deelnemer dus niet bij Pensioenfonds Schoonmaak pensioen op te bouwen. Dat deel van het salaris telt Pensioenfonds Schoonmaak niet mee. Het deel van het salaris dat overblijft heet de pensioengrondslag.

10. **Projectierendement** = het verwachte rendement dat we gebruiken om berekeningen naar de toekomst te maken. Dit wordt in de wet op vier plaatsen gebruikt. In het transitieplan wordt met projectierendement het rendement bedoeld dat wordt gebruikt om het verwachte pensioen te berekenen uit het persoonlijke pensioenvermogen. Ook wordt het gebruikt om jaarlijks de hoogte vast te stellen van het pensioen dat al wordt uitbetaald.
11. **Rendementstoedeling**= in de solidaire premiereregeling wordt al het geld dat is bedoeld voor pensioen gezamenlijk belegd. Deze beleggingen leveren rendement op. Dit rendement wordt op een bepaalde manier verdeeld over de deelnemers. Hierbij wordt rekening gehouden met de risicohouding van de deelnemers. Er gaat ook een deel van het rendement naar reserves van het pensioenfonds.
12. **RTS = rente termijnstructuur** = risicovrije rente bij verschillende looptijden. Dat wil zeggen dat de rente zo goed als zeker is op basis van de marktomstandigheden van nu. Deze rente wordt in de pensioenregeling van nu bijvoorbeeld gebruikt om de waarde te bepalen van de verplichtingen (zonder verwachte toekomstige stijging van de pensioenen) van een pensioenfonds. DNB publiceert de RTS.
13. **Risicohouding**= een mate van risico die past bij een bepaalde leeftijd en een bepaalde wens van een deelnemer. Aan de hand van de risicohouding bepaalt het pensioenfonds hoe het voor de deelnemers belegt. In de nieuwe pensioenregeling worden premies voor jongere deelnemers met meer risico belegd dan pensioenpremie's voor oudere deelnemers. Meestal wordt het risico steeds lager als een deelnemer ouder wordt.
14. **Scenarioset** = een verzameling mogelijke financieel-economische toekomstige (rente, inflatie, beleggingsrendement etc.), die wordt gebruikt om de gevolgen van de nieuwe pensioenregeling door te rekenen. De scenario's bevatten alle mogelijke situaties: goed weer, slecht weer en daar tussenin. DNB geeft deze scenariosets uit. Er zijn er in totaal wel 100.000 scenario's in zo'n set.
15. **Sociale partners** = de werkgevers- en werknemersorganisaties in de schoonmaaksector;
16. **SPR = de solidaire premiereregeling**. De Wet toekomst pensioenen kent 2 verschillende pensioencontracten. De SPR is het contract met meer kenmerken die bedoeld zijn om elkaar te steunen, zoals een beleggingsmix voor iedereen samen, zonder persoonlijke keuzevrijheid voor een bepaalde manier van beleggen en met de mogelijkheid om de [leenrestrictie](#) op te heffen. Op dit moment bestaat dit contract nog niet in Nederland.
17. **Solidariteitsreserve** = reserve die is bedoeld om risico's te delen tussen generaties. De solidariteitsreserve kan worden gevuld met een deel van de premie en/of overrendement (rendement boven beschermingsrendement). Een pensioenfonds moet de regels voor het vullen en uitdelen van de solidariteitsreserve vooraf en voor langere tijd vastleggen. De reserve mag gevuld worden met maximaal 10 procent van het premiebedrag en/of 10 procent van het overrendement (in jaren dat het overrendement meer is dan 0 procent). Wettelijk is vastgelegd dat de solidaire premiereregeling een solidariteitsreserve moet hebben. In de flexibele premiereregeling is er in plaats van de solidariteitsreserve de risicodelingsreserve. Met die reserve kunnen minder risico's worden gedeeld dan met de solidariteitsreserve.
18. **Zakelijke waarden** = een categorie binnen de beleggingsportefeuille, waarvan de waarde van jaar tot jaar sterk kan wijzigen. Voorbeelden hiervan zijn aandelen, vastgoed, private equity en grondstoffen.

